

PHONIC-HOAX

16

TUẦN BÁO RA LÒ GÀY THỦ, CẤU

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ
SỐ 1, BOULEVARD CARNOT — HANOI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MÃI

DIRECTEUR :
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

GIÁ BÁO ĐÓNG DƯƠNG NGOẠI QUỐC
 1 năm 3p00 5p00
 6 tháng 1. 60 . 2. 60
 3 tháng 0. 90 1. 40
 ADMINISTRATEUR GERANT
 PHAM-HUU-NINH

7
SCA

MỘT VĂN ĐỀ DÂN SINH

Nam Făc-kỳ giúp lẫn nhau

Kỳ trước tôi đã nói không đem di dân đi đâu mà có thể làm cho dân sống một cách rộng rãi được. Phương pháp là dựa vào sự nhân dân đồng đức mà không mong ở địa sản để nuôi dân nữa.

Nay ta đem hai xứ Bắc-kỳ và Nam-kỳ ra mà so sánh thì ta sẽ thấy hai xứ có thể dựa vào nhau, bù đắp lẫn nhau được. Nam-kỳ đất tốt, mỗi năm thóc gạo sản xuất ra có thể nuôi được mười mấy triệu dân aynam, không lo đói kém. Bắc-kỳ dân đông đúc, chân tay khéo léo, chịu khó làm lụng, kỹ nghệ nhở ở ba điều đó dễ khuếch trương,

nhái là các kỹ nghệ nhỏ lại càng chóng
tăng tiền vì nhân công săn và rẻ.

Vậy nay lấy Bắc-kỳ làm nơi thị trường để tiêu thụ thóc gạo sản xuất ở trong Nam và lấy Nam kỳ làm nơi thị trường để tiêu thụ các sản vật của kỹ nghệ Bắc kỲ.

Hai xứ bù đắp lẫn cho nhau, và cùng làm cho nhau thêm phồn thịnh.

Nhưng vấn đề này là một vấn đề rộng rãi, chính phủ phải tự đương lấy, ban bố các điều luật thích đáng thì mới mong có hiệu quả, mà cái hiệu quả ấy ít ra cũng trên mười năm mới thấy rõ ràng được.

Dẫu sao cũng phải tìm cách trù tính
ngay từ bây giờ — Thay đổi cả cách
sinh hoạt của một xứ không phải là
một sự có thể làm xong trong chốc lát
được. Nhưng đổi một xứ xưa nay vẫn
chuyên về nghề nông, thành một xứ
trồng mòng sòng về kỹ nghệ là một việc

xưa nay vẫn thấy trong lịch sử thế giới (như ở nước Anh).

Mong cho Bắc-kỳ thành ra một xứ kỹ nghệ có thể đem các sản vật xuất cảng để tranh với các hàng ngoại quốc thì có lẽ là mong viễn vông, nhưng đem các sản vật bán quanh trong nước dựa vào chính sách bảo hộ mậu dịch thì không phải là một việc không làm được.

Có hai điều cần phải trừ tính: là gày dựng nền tiêu kỹ-ngbè ở Bắc-kỳ và tìm cách tiêu thu sản vật ở trong Nam.

Việc trên nhờ có nhân công săn, khoáng săn săn, lại nhờ có công việc dẫn điện về các vùng thôn quê, nếu khéo xếp đặt thì độ mười năm nữa ta đã có thể thấy nhanh nhảm khắp nơi các sưởng thợ, các nhà máy nhỏ, nó sẽ là cái biểu hiệu của sự phồn thịnh xưa nay chưa từng có ở xứ Bắc.

Sự tròng trộn rồi cũng phải cho thích hợp để lấy nguyên liệu cung cấp cho

các sự cần dùng của kỹ nghệ

Sự biến đổi về cách sinh hoạt nó lại có ảnh hưởng to về sự tiến bộ tinh thần. Nông-dân bao giờ tiến cũng chậm chạp, chỉ có bọn thợ thuyền là dễ hấp thụ những cái mới, dễ cùng nhau lập đoàn lập hội. Nhưng đấy lại là một vấn đề khác.

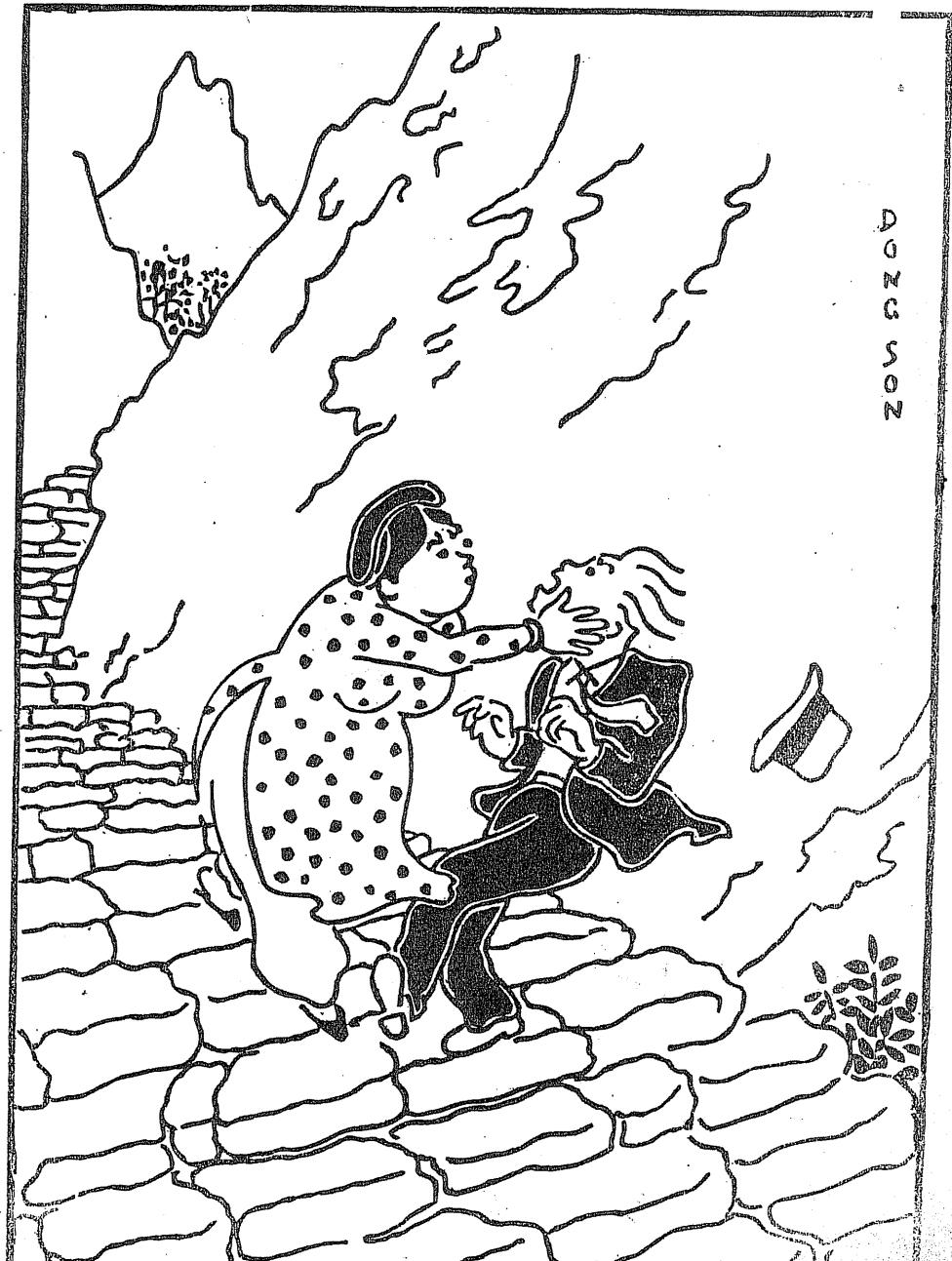
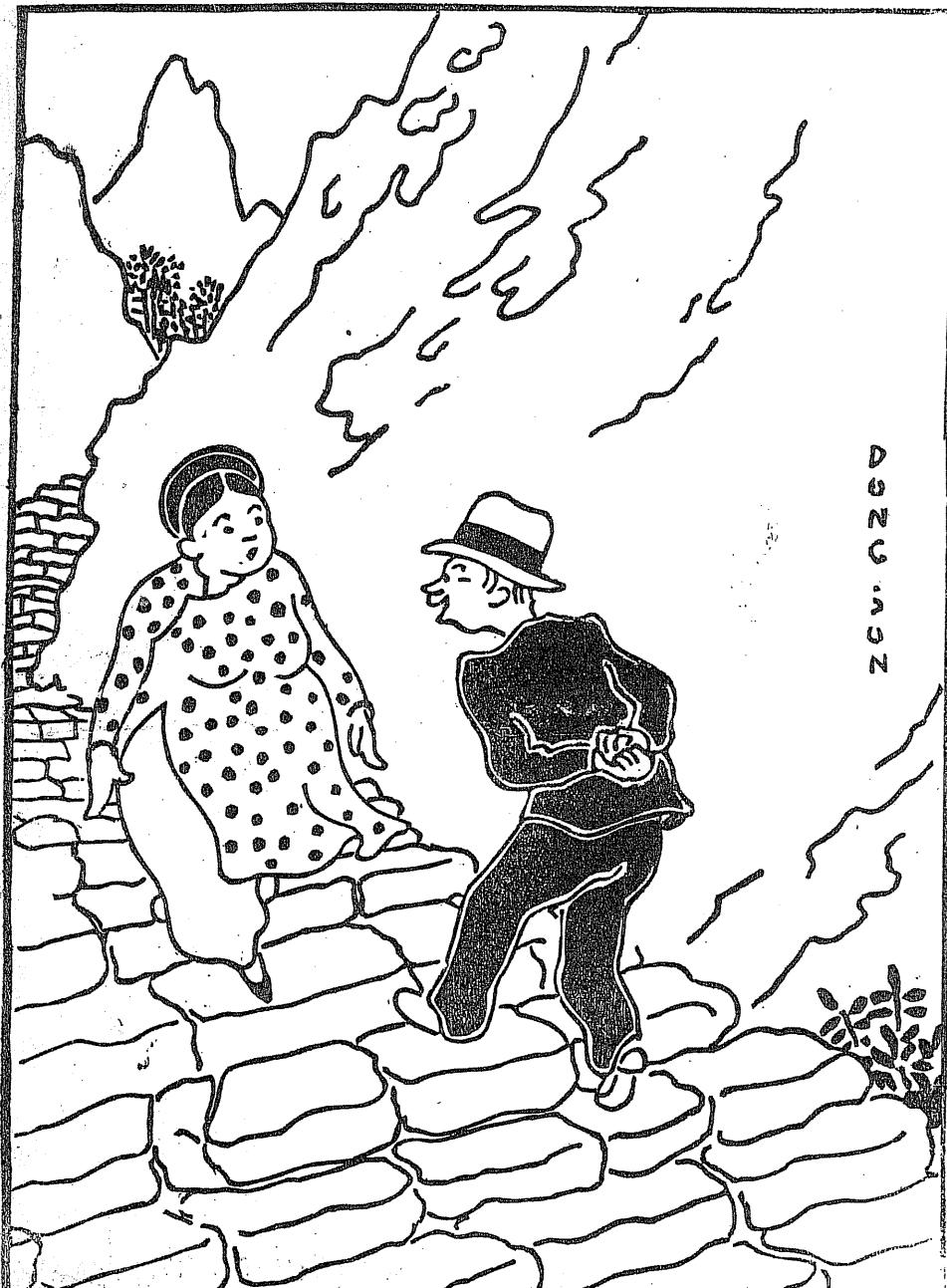
Về việc tiêu thụ sản vật ở trong Nam
thì một mặt nhờ nhà nước tăng cao
thuế nhập cảng về các thứ hàng ngoại
quốc, nhất là hàng Tầu và hàng Nhật,
một mặt rò xét cho biết rõ sự cần dùng
của đồng bào trong Nam để cung cấp
và làm quảng cáo riết cho các thứ hàng
nội hóa. Con đường xe lửa đi suốt Đông
Dương nay mai sắp xong sẽ giúp cho
sự giao dịch của hai xứ phiêu lăm

Không kè một vài thứ, người minh không sao làm được, còn thì bao nhiêu đồ vật cần dùng của người trong Nam phải là của kỹ nghệ ngoài Bắc, sản ra

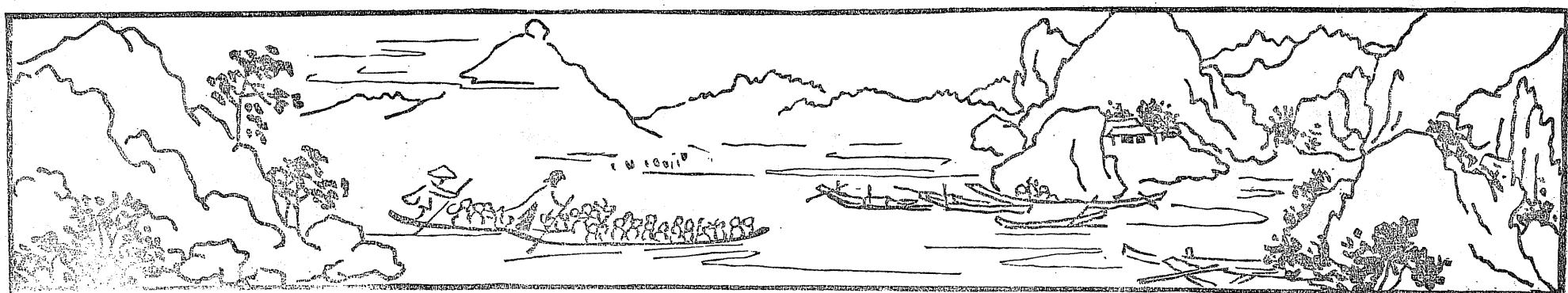
I ĐẠC SAN HÀ. NIÊT LINH

Trên con đường vào chùa Hương

Bô Tát

Công tử chào khuya :— Nam mô quan thế ám bồ . . . ô . . . ô sút cắp
Nam mô quan thế ám bồ . . . ô . . . ô . . .

CHÂY HỘI CHÙA HƯƠNG

Ngồi trên ô-tô, giá những con cá hộp mang đi sống lại chắc cũng chẳng một rảm tưởng với hành khách. Gió thời nh. Sóng nước tôi cảm thấy cái núi Hương-sơn. Giờ u ám. Cảnh vật đều nhuộm một vẻ biếc mịn màng.

Một nhà du-lịch hay một nhà thi-sĩ mà đi thuyền trên dòng suối quanh co, hai bên toàn là núi, thì chả cảm tình chau chua biết bao. Nhà du-lịch sẽ khen ngợi luôn miệng, chụp ảnh luôn tay. Nhà thi-sĩ hồn thơ sẽ cảm xúc và sẽ tung ra nhiều bài tuyệt bút. Nhưng tôi không phải là nhà du-lịch, lại cũng không phải là nhà thi-sĩ.

Hình cô lái đò yêu điệu in lên rặng núi, tay cô chè thuyền mềm mại. Cô lại tươi cười, dễ dãi nết tôi quay lại nói vui câu truyện với cô, cô lễ thú hơn nhiều.

Những người đi lê-phat — tôi muốn nói những người chủ tâm đi lê — những người đi lê-phat họ có ý kiến riêng của họ. Già trẻ lặn lội tè dà dâu, đi hàng mấy ngày đường, khó ubộ; vất vả mệt đến đây. Nếu họ chỉ ao ước được xem cảnh đẹp thì họ sẽ thất vọng chíialim. Nhưng lòng tin ngưỡng của họ rất mạnh; họ tin rằng phật sẽ chứng giám cho tấm lòng thành của họ đã lặn lội từ

xa. Trèo núi khó nhọc cố vào đền chùa trong cung chỉ để lè xong là mãn nguyện. Đối với họ, chùa Hương chỉ là một cái chùa là, khó đùi nhưng phải đi,

nghe người ta nói truyện nào suối, nào động thì cũng muốn gop mặt với thiên hạ trong rặng núi Hương-son. Lòng sốt sắng của họ dẽ người lạnh lâm. Nhất là

về có thể nói rằng ta đã bước chân đến Nam thiên đệ nhất động.

Nhưng đến lúc về nhà kể truyện lại, thì bao giờ các bà, các cô cũng cùng một lòng khen lấy khen đề rằng phong cảnh Hương-son thực là tuyệt đẹp và tỏ ý ái ngại cho những người nào chưa được đi đến những chỗ đó.

Dòng tiên

Hay lá cối rất bẩn

đi dễ cho có đi, có biết.

Người Hanoi đi chùa Hương lại có một mục đích khác. Nói cho đúng họ chán, nghỉ đến bằng phục hận. Chán chẳng có mục đích gì. Ở nhà thường làm rồi, nhưng cũng cố mà đi, đi để lục

các bà, các cô lại thờ o lanh đậm tệ

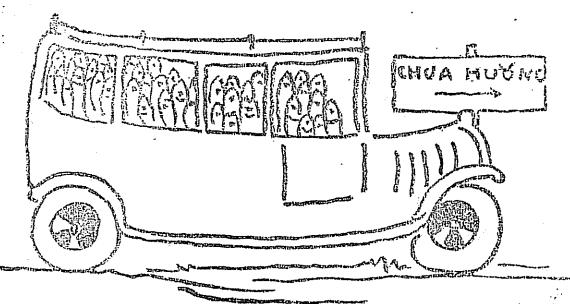
Trèo núi thì kêu mệt, kêu khát, kêu đau bụng, nghỉ đến bằng phục hận. Chán

Chùa Hương đã có tiếng là giàu: mỗi năm bết mấy vạn người đi lê. Mỗi một cái thè « cải lương » là năm xu. Thế mà một vụ hội, tiêu thụ đến mấy vạn cái.

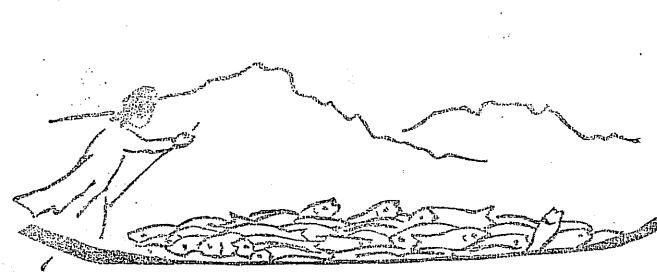
Thời mới, kiêu phai mới: ta thử lên sườn núi trèo xuống chùa ngoài thì sẽ rõ. Nhà gác cao giật ngang, cửa sổ lối tây: toàn thè trèo giống một giàn nởa thương lá. Vào trong, cách bày biện cũng khéo: phật ngồi tưng dây như trong hội chợ, bộ thờ bằng đà hoa, trên tường lại treo một cái đồng hồ vừa kiêu mổi.

Các sư đã nghĩ đến người di lê nhiều lắm. Con đường vào chùa trong, hẳn các sư cho là khó nhọc mới có thành tâm nên cũng sửa sang ít thôi. Rộng Hương-Tích hùng vĩ tráng lệ là thế, nên các sư mới dựng cái cổng đá ở cửa động cho súng dâng. Giá thuê thợ đào gọt động cho thật vuông vắn, bằng phẳng, xây tường ngắn ra từng gian

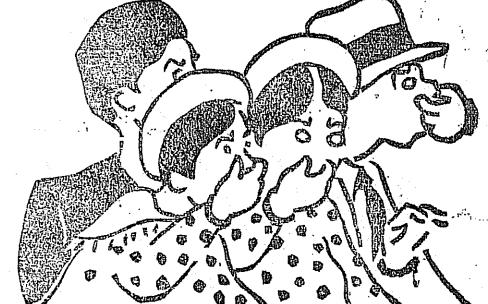
Cảm tưởng của người chay hội chùa Hương

Khi đi ô-tô

Khi đi thuyền

khi đến chùa « Hương »

QUINZANIE RENAULT Từ 21-4-38 đến 7-5-38 Tại hàng STAI

Đến máy gian nhà hàng của, sơn tráng ông Jacomet cũ Hảng xe STAI tươi sưởi tiếp khách đến xem các kiểu xe tối tân Hạng Renault:

Nervasport lối sport 8 máy 24 mã lực.

Nervasport lối xe hòn 8 máy 24 mã lực

Vivastella lối xe hòn 6 máy 16 mã lực

Primastella lối sport 6 máy 16 mã lực

Primaquatre 4 máy 8 mã lực

Monaquatre 4 máy 8 mã lực

Chassis Renault để đóng xe chở khách.

Mỗi kiểu mỗi màu sơn, kiểu nào cũng đẹp để và chăc chắn. Mí bầy ở dưới ánh sáng đèn đồng mây ngon đèn « lumineator » của ông jacomet làm Đại lý độc quyền ở đây lại càng tôn vể đẹp.

Tại nhà hàng phèa và cốt nêu STAI có đặt cả miy « knock-out » để phòng nạn cháy nổ.

Hiệu Chabot cũng mang mây cây đèn « pha » Holophane để trợ lực khiển khách ra vào xem xe buổi tối cũng như ban ngày vậy.

Trong hụt 15 hụt hàng STAI lại biến lại khách mua xe mỗi cái một trăm đồng.

Nam-Dịnh

Chỉ có nhà H. Định làm được các công việc về quét vôi, sơn cửa, kè biển.

Vẽ hình quảng cáo vào tường

Bán sơn tẩy và bàng sắt.

Độc quyền đại lý

Nam-dinh Thái-bình Ninh-bình Phú-lý

Sơn « Con Gà » Ai muốn làm đại lý cứ viết thư hỏi

H. Định

54 Avenue clémenceau

Nhà Baron cũ Nam-Dịnh

Ô-tô từ Tourane vào Nha-Trang

VŨ-VĂN-BAT

Représentation pour le camionnage et restaurant.

Avenue du Marché Tourane.

Làm Đại lý

cho 35 cỗ xe sơn màu vàng, chạy từ Tourane vào Nha-Trang chỉ mất có hai ngày.

Mỗi ngày hai chuyến

5 giờ sáng và 12 giờ trưa. Có chỗ ăn ngủ tử tế, sạch sẽ, giá cả phải chăng.

Nếu ai cần đi thật mau, cũng có ô-tô đi s. ốt trong 1 ngày (từ 4 giờ sáng đến 6 giờ chiều tối) giá cả điều đình riêng với quản lý tại Tourane hay Nha-Trang.

Câu tụ' chùa Hương

Bé cái nhầm

NHAT SACH

— Câu oi, câu vè ở với tôi

— Câu oi, câu vè ở với tôi

thì việc lê bái sẽ tiện hơn trước nbiểu, đỡ được nỗi tron uốt lâm lội. Thạch nhũ đẽ làm gì, bạn mắt vô ích. Đường lên giòi, đường xuống ám-phủ nên lấp cả đi, sợ những kẻ chán đời lấy đó làm lối đi tu tiên chẳng?

Những tay du-lịch chắc hẳn là mùng lấm. Đi từ Hanoi bằng ô-tô rồi bằng thuyền mới đến chùa ngoài, lại phải đi ngót một cây số đường núi mới vào đến động. Vất vả thay! Từ giờ giờ đi, muốn ghi ên dè tuỗi dè kỷ niệm nghìn thu chỗ nào cũng dễ dàng, không phải leo trèo khó nhọc như trước nữa.

Các sư lại có thể dè riêng một gian cẩm không cho ai đến quấy rầy được. Chú bay giờ đãng sau một hòn đá, dù to cũng không phải là nơi kín đáo: tôi đương ngắm nghĩa xem xét, bỗng thấy thoáng qua mùi lạ. Tò mò vào tận trong cùng động, chợt thấy một cảnh tượng tuyệt tú : hai bác quần áo nâu, đầu cạo trọc eo quắp bên ngọn đèn rầu lạc. Giọt thuốc phiện đương sèo sèo trên ngọn lửa. Đi tu cũng đã khác tục, nghiên thi cảnh lại càng tiên nữa. Hai sư ông kê cũng sướng; nằm trong động mát, bạn với ả phiền mà mơ màng mây khói thì còn gì tuyệt hơn nữa. Không kể rằng nhà sư lại đạt được mộng tu: nghĩa là đưa linh hồn về Tây-Trúc « Tây phương cực lạc » là đất của phật tổ và của ả phù-dung.

Nghĩ cho cùng trong chốn thâm sơn cùng cốc này, ngoài ngày hội ra, có ngày nào đáng vui? Gần ván hội, mấy bác cung văn vân kêu gào, nhưng dã nề oái mà bảo có ai nghe. Cảnh và người đều buồn cả.

Mà các cô con gái vùng Huong-son

lại càng chán nữa. Quanh năm trèo non lặn suối, tay bùn chân lấm khó nhọc, các cô rất mong hai tháng hội. Hội đến mấy quả núi trước yên lặng mà vắng ngắt, nay đông đúc người đi. Các cô đi bán mờ hay trở thuyền cũng là những dịp các cô mua vui, những dịp các cô kiếm tiền.

Trong một noi nhà thưa, người vắng, các cô dẫu tinh cảm suốt năm chỉ biết gai tơ tinh tinh với đá, với cây. Vì thế lúc nào các cô vui, các cô rất dễ dãi. Các cô nói, các cô cười tít với những người đi hội. Các cô không rụt rè e-lệ lại không biết dấu diếm điều gì. Vui tinh, tự nhiên, chân thật đã làm cho các cô đáng cảm, đáng mến hơn.

Hội tan, các cô lại quay về kiêm cối trong rừng xanh núi đỏ, ngày ngày làm bạn với gốc mơ già.

Năm sau, khách đi chơi chùa Hương sẽ lại gặp các cô vẫn vui vẻ, vẫn tự nhiên như trước

Nhưng hội chùa Hương còn đông, còn đông mãi mãi. Trong dân gian còn biết bao người mộ đạo phật. Đối với họ, chùa Hương là một noi có nhiều sự lạ lùng, phải đi đến mới thật là mẩn nguyễn. Dù đường xa xôi khó nọc, dù đồng tiền eo-hẹp họ cũng chẳng nề hà cố công mà đi cho tới. Mà đã đi một lần rồi, năm nào họ cũng muốn đi lần nữa.

Lúc tôi chưa được đi chùa Hương, ngồi nhà nghe họ nói truyện lại, tưởng tượng chùa Hương là to tát, là đẹp dẽ là lạ lùng không bút nào tả được.

Những bài du-ký đi chùa Hương của các nhà văn-sĩ đã làm cho tôi nhiều phen ao ước được bơi một con thuyền

trên giòng Đục-khê trong vắt rồi được bước chân đến động Hương tích là một noi kỳ quan của vũ trụ. Nhưng đến noi rồi thì Nam thiên đệ nhất động chỉ là một hốc đá to, tối om om, khói bốc mù.

Nhiều người chắc cũng nghĩ như tôi. Nhưng thấy người khác khen đẹp, nghĩ mình có thể nhầm được cũng khen là đẹp. Thành ra trong bụng không thích lấm mà ngoài miệng ai ai cũng cho chùa Hương là noi thang cảnh có một không hai. Người chưa đi vì thế vẫn ao ước đi. Người đi rồi thấy họ nô nức đi thì cũng muốn đi lần nữa, không còn hiểu chùa Hương đẹp về cái gì.

Vì thế hội còn đông mãi, nhà chùa còn giàu hơn lên mà các sư vẫn có thể làm được thêm nà gác kiều tây hay nắm khoèo với ả phù-dung suốt năm không phải lo thiếu thốn.

THẤT-LINH

Trong chùa Hương và trên chợ Trời

Bán mờ

Bán mồng

Chứa bệnh, phòng bệnh bằng thứ dầu nước là KHUYNH - DIÉP hay thứ dầu đặc là HỒI - THIỀN xước tíc bằng dầu thơm BA - Cô hiện nay phần đông người đều quen dùng như vậy cả.

.. Phần đông người đều quen như vậy mà hiệu VIEN - DE lại đã giặt được không bết bao là giải thường lớn trong các cuộc Đầu-Xảo về Khoa-Học và Kỹ Nghề tại xứ ta và ở bên Pháp, thời không có quảng cáo ai cũng rõ ba đều :

- 1 Dầu-Khuynh-Diép là thứ dầu nước bay
- 2 Dầu-Hồi-Thiên là thứ dầu đặt tốt nhất;
- 3 Dầu ba-Cô là thứ dầu thơm xuc tíc quý hơn hết.

Đó lại là mấy món hàng bán rất chạy mà có nhiều lối. Nhà buôn nên chú ý. Gởi thô VIEN DE

Sở nấu dầu, chế nước hoa, dầu thơm: HUẾ

Giấy nói: 87.

Giấy thép tắt: VIENDE HUE

Một sự' thay đổi

Bắt đầu từ số sau, bản báo sẽ chỉnh đốn lại để in tờ báo cho đẹp hơn, và sáng sủa hơn.

Bản báo xin hứa hết sức làm cho tờ Phong-hoa về nội dung cũng như về hình thức, một ngày một thêm hay, thêm đẹp để đáp lại tấm thịnh tình của các bạn độc giả xa gần có lòng yêu tờ Phong-hoa, đã coi tờ báo đó như một người bạn thân.

Bản báo xin hết sức làm cho tờ Phong-hoa một ngày một mới, mới mẻ, và bao giờ cũng hoạt động để súng đáng là một tờ báo của cái buổi đời mới và hoạt động này.

Trừ liệu việc nhà in không kịp, nên số riêng về mùa xuân không ra được vì nay đã sang hạ mất rồi. Vậy xin hẹn cùng độc giả một dịp khác.

Các bạn muốn có đủ số đóng thành tập thì nên mua ngay và giữ lại kéo sau này muốn mua những số thiếu thì không sao có nữa, vì báo ra có chừng và ra đến đâu bán hết đến đấy ngay.

Bạn nào mua báo chưa trả tiền, thì xin kíp gửi tiền, về cho, nếu không sẽ thôi không gửi nữa và sẽ nhờ nhà giấy thép đòi hộ. Tiền phí tồn các ngài phải chịu.

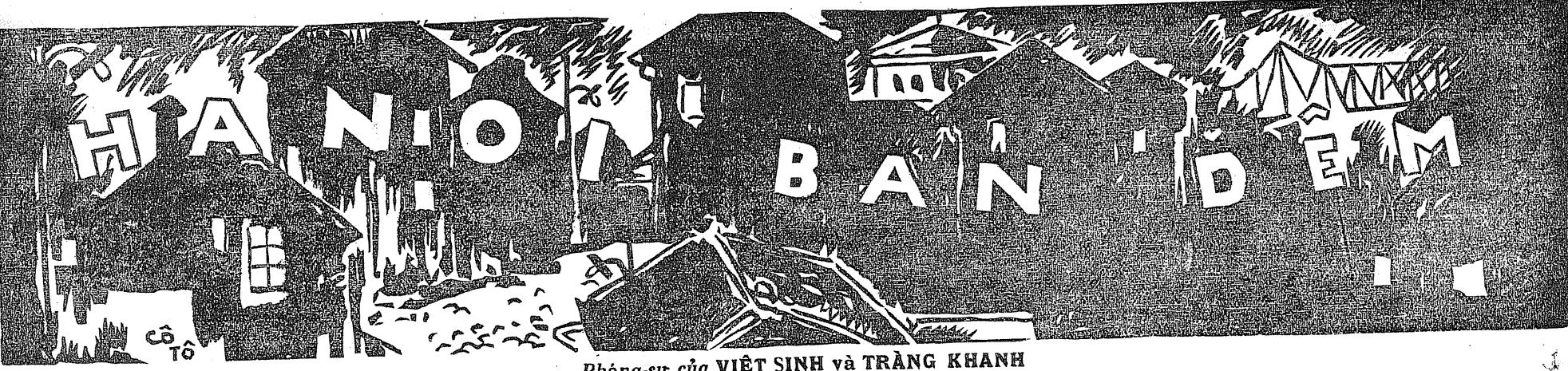
Thư từ, bài vở và ngân phiếu xin gửi về:

Ông Nguyễn-Tường-Tam
Số 1 — đường Carnot Hanoi

BAN HÁT CAI LƯƠNG

« TRẦN ĐẤT »

Ở Nam-kỳ đã đến Qui-Nhon rồi, từ ngày nữa sẽ đến diễn tuồng xuất sắc tại Tou-rane — Huế — Nam-Sinh — Hanoi. Nhờ quý khán quan chiếu cố, Trần Đất Đêm đầu diễn tuồng « Khúc Oan Vô Lượng », có Phùng Há thủ vai chính

Phóng-sự của VIỆT-SINH và TRÀNG KHANH

1) Cô Nam là con gái phố H.Đ. Cô người trông rất xinh, tâm thưóc, mím mím đáng yêu lắm. Con mắt cô thì tuyệt là tinh tú, liếc nhòi-ai thì lồng mi đánh thực mau, nếu ai đi đường gặp cô, được cô đưa mắt đến mà không bấm ngón tay thì có lẽ phải ngây ngất đến dǎm ngày.

Người cô như thế, không ai dám bảo cô là gái chơi ngang — mà chính ra cô có di chơi hay không thì không biết, chỉ biết muôn làm quen với cô rất dễ : gặp cô ở đường, nói dǎm ba câu truyện, thế là đủ để cô mời về chơi nhà.

Cô ở một căn nhà nhỏ hẹp, một bức màn mành ngăn đôi — ngoài là cửa hàng bạc, chỉ có một cái lò, một cái đe — còn cái tủ kính thì không bao giờ thấy có vàng bạc gì ở trong cả Ban ngày ta đi qua tất thấy một bà cụ già cặm cụi làm hàng, mấy đứa trẻ đứa nghịch bên cạnh phản. Nhưng sau tấm mành, bao giờ ta cũng thấy thoáng bóng cô, khi áo xanh, khi áo trắng, cô đứng sau nhìn ra, như là một sự tinh cờ, nhưng một lần, hai lần đi qua, ta chớ lấy làm lạ rằng bao giờ cũng gặp cô đứng như thế.

Cô Nam ở đây với một bà mẹ già và các em, ông thân sinh ra cô đã mất lâu rồi. Cô biết nghè làm bạc nhưng có lẽ cô không ưa cái nghè ấy, vì chắc cô đã tinh theo nghè ấy thì chẳng bao giờ được sang trọng, phong lưu. Mỗi khi cô nhìn thấy chị em tha thuót đi ngoài phố, quần nõi áo kia, lộng lẫy bóng bẩy, cô không khỏi tranh lòng Tại sao cô sinh ra đã phải chịu cái cảnh nghèo hèn, khổ sở? Cô lấy thể làm tấm túc, giận cho sự bất công của ông trời và mỗi khi nghĩ đến, cô lại thở dài, làm bầm:

— Tại sao ta không được sung sướng như thế?

Rồi chợt cô nhớ ra rằng cô đẹp, soi gương xua nay cô vẫn cười với bóng, vuốt lại đôi lông mày hay tó lại cặp môi son. Người cô như thế mà cô muốn sự phong lưu, thì cũng không phải là một cái khó.

1) xem Phong-hoa số 36

Hết muôn là được. Thế là từ đấy, cô sang trọng — quần áo toàn lượt là, đồ trang sức toàn là vàng bạc thật. Rồi thỉnh thoảng thấy cô tựa cửa, như đang ngẫm nghĩ nhớ lại sự gì, chốc chốc cô lại sém mím cười.

Một vài lần đi qua cửa, anh nhìn cô, cô nhìn anh, liếc nhau như không muốn rút. Có khi cô lại đứng dậy, ra vịnh vào cánh cửa trống theo anh mãi mãi, như muốn gọi anh lại để thỏ thẻ truyện gì.

Thấy những cách tự nhiên của cô, chắc anh mỗi ngày thêm bạo dạn. Rồi một đêm kia, anh đi qua nhà gặp cô đứng cửa, anh quả quyết đến gần hỏi truyện, tất thế nào cô cũng làm bộ ngạc nhiên, chau đôi mày trả lời anh : ô hay! cái ông này, ai quen ông mà ông hỏi. Đúng nói thế này không sợ người nhà người ta biết đánh võ đầu...

Nhưng anh cứ vững dạ, chớ lo, cô ấy nói như thế thôi, chứ không có ai đánh đâu mà sợ. Anh cứ đứng nguyên hỏi truyện, lâu lâu cô sẽ vừa nhìn anh một cách thực tình, vừa lui vào nhà trong. Anh cứ theo cô vào rồi... sẽ có một lúc kia, cánh cửa đóng lại, anh với cô sát nhau ngồi truyện trò thân mật.

Truyện cô rất dài, nhưng lúc đầu thế

nào cũng nín ảnh mà nói : « Trông bác giống anh Khang lả ». Rồi cô sẽ nói cho anh biết rằng anh Khang, người Saigon mà cô quen trước — cũng bạo như anh, cũng vào nói truyện với cô, vì thế mà cô bị bà cụ đánh cho một trận rất đau, đến bây giờ cô cũng còn nhớ. Cô lại nói anh Khang là người rất tử tế, lễ phép, thường vẫn đỡ cho cô rất nhiều tiền.

Nếu anh đề ý nhìn quanh mình, anh sẽ thấy trong nhà đồ đặc rất đơn sơ, một vài cái giường siêu vẹo, bàn ghế ngả nghiêng — dưới ngọn đèn con le lói, cảnh lại càng chật hẹp, tang thương. Hồi về già thế cô, cô sẽ không dấu anh mà nói cảnh cô rất nghèo, nhưng nghèo mà trong sạch. Rồi tự nhiên cô lại nói

thêm :

— Tôi tuy không có, nhưng nếp nhà gia-giáo tôi phải giữ. Phố này là một phố rất tệ, họ phao đòn cho tôi, điều nọ tiếng kia, nhưng thực ra tôi có sự gì đâu?

Anh phải công nhận lời cô là đúng, thật thế, anh với cô đã có sự gì đâu?

Cô còn phán trần nhiều lẽ nữa — nhưng đêm hôm khuya khoắt, lại ngồi bên cạnh người con gái có sắc, thế nào anh chẳng muốn câu truyện được thân mật, âu yếm hơn nữa. Nhưng nếu anh

lỡ lời nói một câu hơi có ý sỗ sàng, là cô nghiêm sắc mặt trả lời : có muốn lấy tôi thì mượn người mối lái hẳn hoi, chứ còn sự nợ nần kia thì không được, không thể nào được.

Anh ngọt ngào dỗ dành thì cô sẽ dịu dàng, nhìn anh nói khẽ :

— Tôi có phải hạng gười kia khác đâu, mà tưởng lấy đồng tiền mua chuộc được — tôi có danh giá của tôi, tôi phải giữ...

Thế là anh sợ, anh sẽ kiếm lời an ủi :

— Tôi nói chơi thế chứ có phải ý tôi như thế đâu — nghĩa là quen nhau, tôi thấy cô không được dư dật đồng tiền, nên muốn lấy tình anh em giúp đỡ...

— Thế chứ, thế cho tôi vay nhé, vay 5p00 rồi thế nào tôi cũng già.

— Có chắc không?

— Sao lại không chắc.

Rồi cô sát lại gần anh, đưa mắt, mím cười, nũng-nịu đòi vay.

Khi nǎm đồng bạc dã ở trong túi cô rồi, anh chắc sẽ mạnh bạo, quả quyết hơn lên mà xem ra cô cũng có ý chiều lòng. Trong câu truyện, cô lại nhắc cho anh biết cô là người đứng đắn, rất đứng đắn. Hé anh cho cô là hạng người đi kiếm tiền thì cô sẽ giận anh lắm đấy.

Nhưng trong nhà vắng người, đêm khuya yên tĩnh, mấy đứa trẻ ngủ lăn lóc trên giường, mà bà mẹ cô cũng lẩn đâu không biết. Hai người mỗi lúc một gần nhau, câu truyện khẽ dần, chỉ ghé tai thỏ thế.

Anh toại lòng ao ước, đứng dậy trả ra vay.

Bắt tay chào cô, cô ngừng mặt nhìn anh, như có ý thận thùng, bẽn lén vô cùng. Rồi cô nắm lấy tay anh, ngập ngừng như có sự gì muốn nói lại thôi. Sau cùng, cô mói kẽ vai anh nói nhỏ :

— Từ thuở bé đến giờ em chưa như thế này, em chưa biết thế này bao giờ...

Nhưng mỗi lần cô ấy biết thế, là một lần anh mất tiền.

(Còn nữa)

VIỆT-SINH và TRÀNG-KHANH

THUỐC LẨU VÔ-DỊCH

La một mẻ thuốc già truyền đan dǎm đời nay của cụ lang Khoát dã nỗi tiếng là hay. Chứa không sai nǎo, thuốc này không hổ đương sinh dục, không vật vã nhọc mệt uống thuốc đi làm như thường, lại còn làm cho khỏe ti ăn khỏe khỏe hơn trước nữa. dù ai mỉm bị tiêu tiện buổi tối, hay đã thành kinh niêm, nước tiểu vẫn đục quy đầu uốn dính, hay đi tiểu ra những chất lầy nhầy như tờ chuối, uống thuốc này đều khỏi dứt nọc, chí khòd rõ đến khi nhọc mệt rượu say tái phát như những thứ thuốc khác. Những người đã uống qua thuốc này đều công nhận là hay nhất, là một thứ thuốc Vô-Dịch chữa về bệnh lậu. Giá mỗi vại 1p.00. Những người mắc bệnh tim la hay lở 10ết phát hạch, phát sốt, phát rét, tai ửng hoa, cùi đinh thiên pháo, chỉ uống một vại thuốc giáng mai giá 1p50 lập nǎo ngay. Còn người đàn ông di tinh bại thận, đàn-bà khí hư vì chơi bài quá độ thì uống một hộp cổ tinh bồ thận giá 1p50 sẽ thấy trong người khoan khoái, bệnh tình bớt hẳn đi nhiều lắm. Đến như người ấu chậm tiêu, da vàng hay q' lèn cò là phải bệnh phong tích, chỉ uống một gói phong tích giá p50 là nhẹ ngay nếu phải đă lâu năm mà uống đến ba gói thuốc này mà vẫn chưa khỏi, thì nghỉ là bệnh quan trọng.

rất nguy hiểm, phải đến tận bẩn hiệu chữa mới có thể khỏi được. Bản hiệu lại còn thử thuốc bằng rượu để tra chứng đau bụng di tă rất thần hiệu, dù thấp tă nhất sinh, chỉ uống một chén tổng rượu là cứu đayে tinh tă. Bụng di tă rất thần hiệu, dù thấp tă nhất sinh, chỉ uống một chén tổng rượu là cứu đayে tinh tă. Giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

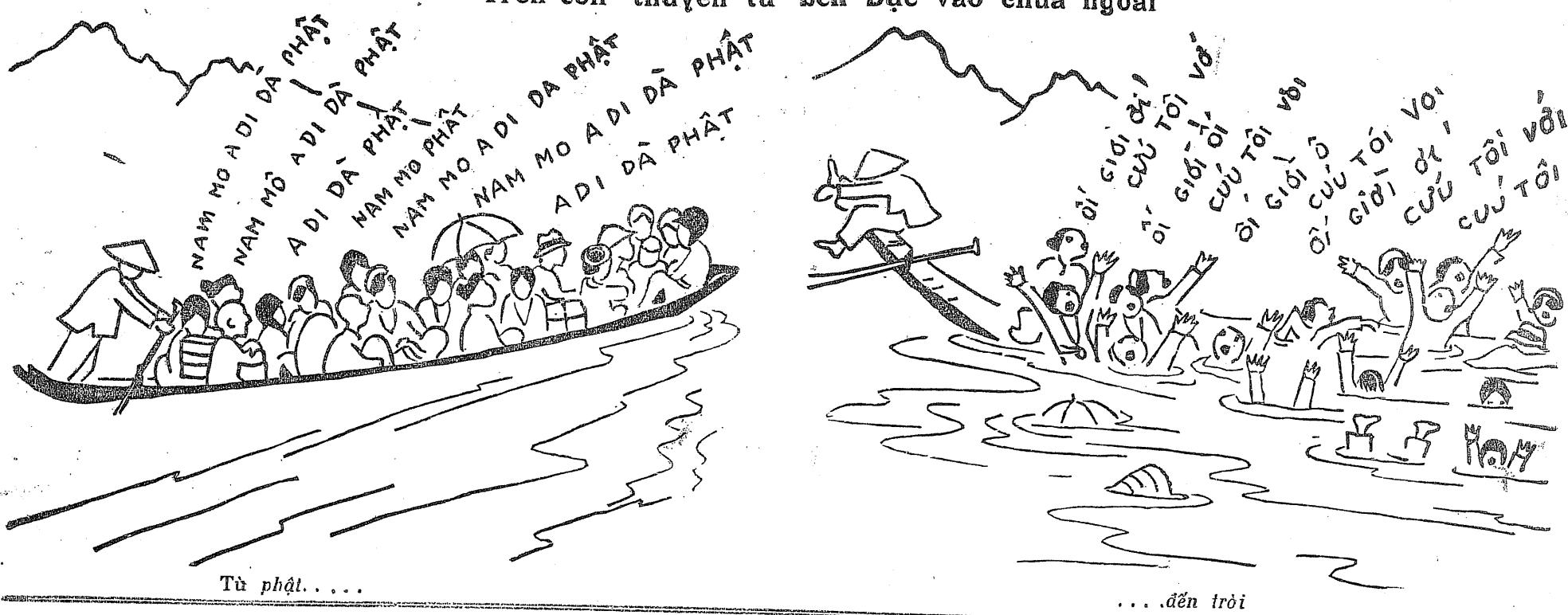
đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

đến giá 0p.30 một chai, con người nghè khô cấp bẩn hiệu chữa không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoạt

Trên con thuyền từ bến Dục vào chùa ngoài

..từ nhoè đến nhơn..

Ông Đỗ-Thận

Hôm nọ, ở chợ phiên của Thương-Đoàn-tổ-chức, có một ông đầu tròn, mắt tròn, người tròn, râu ngô lồ phô cáp mắt lùm đùm nhìn kỹ hóa ra ông Đỗ-Thận.

Ô! Ông Đỗ-Thận bây giờ còn à? Đã lâu không nghe thấy tên ông, k-ông thấy ông sốt sắng ra ứng cử nghị viên thành phố, trưởng ông chán cái phú quý phủ vân, vào nơi hang sâu núi thẳm, tìm cái thú cao sơn lưu thủy & 99 ngọn núi Hồng Lĩnh, nói tóm lại đã tưởng ông vô làm quan ở Nghệ-Ính, Thanh... Ai ngờ đâu, hôm nay lại thấy mặt ông.

May ra rồi đây, hàng ngày sẽ được trông thấy chòm râu của ông, nghe đến mỹ danh của ông, rồi sẽ cùng thiên hạ hoan hô chúc tụng một kì nhân của nước nhà

Mong vậy thay!

Ông Phạm-Quỳnh và Huế

Hôm nọ gặp ông Phạm-Quỳnh. Tưởng ông còn lưu luyến dồn non nước ngoài Bắc-hà, ai ngờ đâu ông lại ra dự tiệc hàng năm trường thông-ngoan

Tiệc xong, ông về. Phải, ông còn ở lại làm gì nữa?

Ông Cung-dinh-Qui

Ông Cung-dinh-Qui là ai? Thiên hạ không ai biết đến tên, mà có lẽ cũng không ai biết cho ông rằng ông sống ở trên mặt đất Việt-nam.

Thật là đáng tiếc. Đáng tiếc mà đáng giận cho lũ chúng ta, đám dân quên, không biết cúc cung những bậc vĩ nhân lỗi lạc nước nhà.. như ông Cung-dinh-Qui đây.

Ông là một ông Tham-tá cảnh nông. Về nghề làm ruộng, giá ông đúng tay vào thì ông cũng có thể cấy nỗi cày lúa nếu ông không vác nỗi cái bừa. Nhưng ông không những là một nhà nông già ông lại là một ông Tham-tá : nghĩa là ông biết ngồi trong họ cày ruộng, cấy lúa, rồi ông biết cuối tháng lynch lương. Thế cũng là nặng nhọc lắm rồi.

Cũng vì công việc ông nặng nhọc, nên ông được đeo một giầy mền dày ở trước ngực. Chắc ông cũng đã « tử công phu » mới được thế. Ông có nhiều công cán với nước nhà lắm.

Một là ông là ông Tham, lại làm việc cho nhà nước. Tuy ông làm việc cũng chỉ như các ông tham không được huy chương, nhưng đó lại là một truyện khác.

Hai là ông là Mạnh-thường-quân của nền thể thao Việt-nam. Nghĩa là ông đã cho cái cúp bóng tròn: cúp Cung-dinh-Qui. Không phải là ông lấy tiếng dân, chỉ vì ông thích đá bóng thôi, tuy ông không đá bóng bao giờ.

Ông lại được cái tài theo đuổi các đội ban bóng tròn. Ông theo không phải là để lấy tiếng rằng hâm mộ thể thao ông chỉ muốn rằng người ta bảo ông là hâm mộ thể thao thôi!

Hải-dương, Ninh-giang, Vĩnh-bảo. Chỗ nào cũng có vết chân của quan lớn họ Cung.

Ngự lâm quân

Hoàng Thượng muốn chọn 21 người để làm thành một đội Ngự lâm quân. Muốn làm lính ngự lâm phải theo mấy điều lệ hơi khó một chút:

- 1° — Có bằng thành chung, tốt nghiệp.
- 2° — Cân nặng 60 Kilos.

3 — Cao một thước bảy tấc tây

4 — Biết bắn, biết cuối ngựa, biết lội, lặn, leo, trèo, cầm lái ô tô, mô-tô.

Kén được chứng ấy người có đủ tài nghề như thế lại có lòng muôn sung vào ngạch lính, có lẽ cũng hơi lừa.

Nhưng... trong làng thể thao, đã có ba tay ngự-lâm rồi mà! Ngày Cochet Giáo tài về nghề bán thuốc tây và nghề đi ứng cử nghị viên. Ngày Berotra Bình, một tên ngự-lâm rất trung thành mà đã lâu nay không có ai nhắc đến tên (có lẽ đã vào xem cảnh Huế rồi) Ngày Trần-văn-Dương còn đương tập bắn, cái bắn gút tài.

Xin mời ba ông vô Huế mau kéo hết chỗ.

TÚ-LY

cũng là một cách để cho họ khỏi phải nghĩ ngợi.

Đã có nhà tư tưởng phải có nhà thực hành. Mà ở Xã-hội mình, toàn là người tài hoa lỗi lạc cả, nhất là các bà.

Thật vậy, các bà đã khéo đem cái tài thiết thực mà thực hành cái ý kiến dung hòa hai nền văn hóa của các nhà tư tưởng thâm trầm nọ.

Bao nhiêu cái hay của nền văn minh cũ, các bà khéo bảo tồn. Chỗ này có bà đã xem bói xem xổ số kia có bà đã mượn thầy tìm đất, cốt để duy trì lại những Khoa lý-số ngày xưa, kéo những học thuật đáng mến ấy, mai một đi thì đáng tiếc biết ngần nào! Bảo rằng các bà đã xem bói, tìm đất là vì mê tín dị đoan, thật là oan cho các bà quá. Còn ngõi đồng hồn bóng, có phải là để các bà tiêu khiển đâu, chẳng qua là để bảo tồn lấy những tinh hoa xưa, cho khỏi phi tiếng nước Nam mình là một nước nhiều thần, nhiều thánh.

Còn các ông? Đàn ông nước mình có ái đặc sắc là tình tinh tư tưởng... y như đàn bà vậy. Cũng mê xem bói, cũng xin đất cát, cũng khéo bảo tồn lấy những cái hay của nền văn hóa xưa,

Các bà, các ông lại khéo hấp thụ lấy những cái hay của nền văn hóa mới. Biết ăn cơm láy, biết ăn mặn lợn sụ, đó, cái văn minh rực rỡ của Tây phương đối với khối óc thiết thực của người mình rút cục lại chỉ có thế.

Còn những nền Khoa học vững vàng, chí tiến thủ hăng hái, lòng yêu người, yêu đời, yêu nước, yêu nhân quần xã hội, là những điều vô nghĩa lý, vô ý thức, giả dối mập mờ, có đáng cho óc thiết thực của người mình để ý đến đâu!

Các nhà tư tưởng thâm trầm kia thấy họ thực hành được ý kiến hay của mình, chắc cũng mát lòng hả dạ, mà nước Nam này, chẳng bao lâu sẽ hóa ra trung tâm điểm của một nền văn minh mới.. một nền văn minh lai.

Con (đọc thuộc lòng) — Thấy người tàn tật phải thương
Thấy người tàn tật phải nhường chỗ cho.

Phải không mợ?

Mẹ — ừ, phải.

Con — Thế mà ông ngồi vào chỗ tôi này.

TÚ-LY

Truyện Ngắn

CÔ BUT

của THẾ - LÚT

Mồng tám tháng giêng.

Cái vui thú ăn chơi đã qua : Hà-nội dưới mưa phùn vẫn ra vẻ ngày ngắt nhớ — nhưng ngày tết chưa muộn trở lại với cái đời hoạt động tạm đình.

Lúc tôi mở cửa sổ nhà tro trông ra, thì một làn khói đưa vào những hơi phao của phảng phất. Trước mặt tôi, mái ngói cũ và ướt san-sát eben nhau với những vùng lá mờ xanh : cả một thành phố yên-lặng mịt mù ở trong một bầu trời mưa bụi. Lòng tôi lạnh lẽo tê ngắt, lại tưởng đến một câu truyện vẫn vơ ngó ngần xẩy đến cho tôi năm xưa.

Tháng giêng năm kia, tôi được nghỉ học 20 hôm, cùng với một ông giáo-sư mỹ-thuật vừa là thầy vừa là bạn lên chơi trên Thượng-du.

Ông giáo-sư có ô tô riêng, đã lên dây một vài lần; ông lại quen với nhiều quan chức thô-dân, nên cuộc chơi phiêu của chúng tôi rất dễ dàng và thêm nhiều thú. Chúng tôi được người ta tiếp đãi thực tử-tế, được người dân đi xem các phong cảnh kỳ lạ dè vể. Khi nào không tiện vể ở ngoài thì chúng tôi nhờ các quan Châu cho gọi ít người Thô hay Mán về nhà để làm mìu.

Lần ấy chúng tôi đến Nước-Hai, vể trong một nhà ông quan người Kinh. Người mẫu của chúng tôi là mấy cô But.

« Cô But » đây tức là những người con gái thô đồng trinh, biết hát, biết đàn, biết cùi khấn với các thần thánh. Mỗi khi trong làng có người ốm mời họ đến nhà, họ sẽ đặt vàng hương cúng lê cho và sẩn sóc trong nom cho đến khi khỏi hẳn. Họ cũng gần như các bì phuộc coi bệnh nhau ở dưới ta. Có điều họ cứ ở nhà chử không phải ở một nhà tu nào hết. Họ ăn mặc cũng như mọi người khác: cũng khăn quấn, cũng váy dài, cũng áo tay rộng, nhưng khi có hội có lễ thì y phục của họ sắc sỡ trông lạ mắt hơn. Hôm ấy họ được đến làm mẫu vể cho chúng tôi, nên cũng coi như một ngày quan trọng cần phải mặc lễ phục,

Trông bốn cô quan Châu cho gọi đến, có một cô trông đẹp lắm : mặt nhu mì, đều đặn, hai mắt trong và sáng, nhìn chúng tôi một cách ngày thơ. Trong cuộc phiêu du của tôi, tôi đã có ý quan sát thì thấy con gái thô nhiều người da trắng, mà hồng cũng dẽ yêu, nhưng không ai có cái đẹp thanh tú như cô But của tôi hôm ấy. Tôi không ngờ myself rùng rú mà cũng có nhan sắc tôi hực này. Thành ra tôi cứ ngår người ra mà như cô ta, không dẽ ý gì đến những người khác nữa. Tôi đã định hỏi : « Cô em năm nay bao nhiêu tuổi ». Nhưng tôi thấy hơi ngượng lời. Vả người ta là « cô But », chứ có phải người thường cho mình bõa cõi được đâu. Tôi đoán già lắm thì cô này cũng chỉ độ mười tám, mười chín tuổi là cung.. Người trẻ như thế, đẹp như thế mà làm sao lại yên lặng nghiêm trang quá như thế. Từ lúc cô đến đây, cô vẫn cứ đứng hoài ở một góc, hết trông chúng tôi lại nhìn các cô bạn. Các cô này còn bạo-dạn hơn, họ chỉ trả cho nhau xem mấy bức họa của chúng tôi vẽ xong từ trước mà cười nói với nhau một cách tự nhiên lắm.

Cô But thấy tôi cứ nhìn cô chàng chừng thì ngạc nhiên nhìn lại, rồi sẽ cúi đầu sửa lại những tà áo vẫn gọn ghẽ như thường. Tôi vẫn không thôi

nhìn, lúc cô ngẩng lên lại càng ngạc nhanh, nhưng không ra vẻ e ngại

mấy. Tôi mỉm cười một mình, rồi lấy giấy bút ra định vẽ. Nhưng tôi không vạch được nét nào cả, cứ quanh quẩn hết ngồi lại đứng, trong lòng nao nao như buồn tiếc cài gì.

Mà cứ nghĩ vẫn nghĩ vơ vãi :

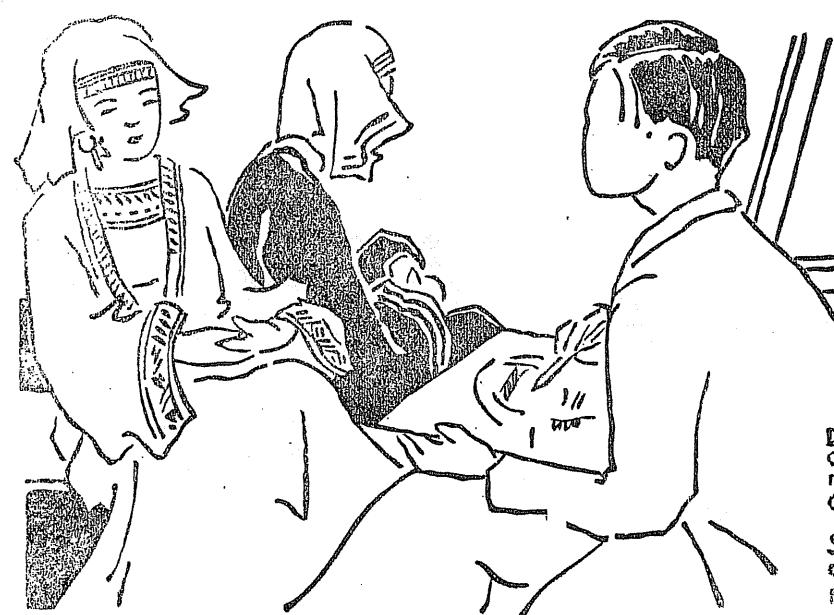
— Ô ! tại sao người đẹp như thế kia lại làm bụi ? đẹp thế kia lại dì tu ? Tại làm sao nỡ bỏ cái thú êm-áy say sưa ở đời mà đem cái thanh xuân mon mòn như thế kia vùi lấp vào mít cuộn đời vô vị.

lại phía một người nhà quan Châu đứng gần đó.

Ông này đến dè là thông ngôn cho chúng tôi. Ông ta nói với cô But mấy câu tôi không hiểu là gì, chỉ thấy cô lại nhìn tôi rồi hơi cúi đầu ra ý cảm tạ.

Tôi nhân tiện nhờ ông ta nói hộ với cô rằng cô làm ơn ngồi yên một lát cho tôi vẽ, và xin cô cứ tự nhiên đừng ngại ngùng ngại gì cả.

Ông giáo-sư từ nay đến giờ cứ cầm cuộn vẽ hoài, hình như không hiểu gì đến nỗi si-tinh của tôi, sau ông thấy tôi nói với cô But thế, thì chỉ sê bảo :

Đ O N G S O N

Rồi thành ra tôi cứ thương hại cho con người trẻ trung, nhan sắc ấy. Làm như cô ta bị miễn cưỡng phải lầm điều cô ta không ưa.

Tôi lầm bầm nhắc dì nhắc lại mãi một câu :

— Người thế kia mà phải dì tu thì thực vô lý quá !

Lúc ấy chúng tôi, mọi người đứng cả trong hiên. Bên ngoài mưa lâm-dàm, gió thổi làm gật gù mấy cây mầu đơn và một hàng sòi trông trước cửa.

Mình cho gọi họ đến đây là cốt để mình ngắm mình vẽ. Thế thì còn phải nói ơn với huệ gì.

Tôi cũng bết vậy, nhưng tôi muốn sử một cách lịch-sự với cô But đáng yêu kia. Lễ phép với một người đẹp thì có gì là thiệt ?

Tôi đặt tấm bìa giấy lên đùi, rồi liếc nhìn sang tờ giấy vẽ của ông giáo-sư xem. Ông ta vẽ đã gần xong, nét bút linh hoạt mà dẫu-dỗi lắm. Tôi thì lại muốn vẽ một lối khác, vẽ nét rõ mềm

Cô But của tôi đứng ở một phía, hai tay buông thõng không biết nèo làm gì cho khôi-trợ. Tôi thấy thế lại gần kéo một cái ghế đầu nói với cô ta :

— Mời cô ngồi xuống đây cho đỡ mỏi. Trên vè mặt yên lặng tự nay bỗng nở ra một nụ cười. Nhưng cô vẫn đứng yên không nói gì. Tôi nhẫn lại :

— Mời cô ngồi xuống đây.

Cô ta lại mỉm cười lần nữa, trông tôi bằng đôi mắt rất ngày thơ, rồi ngánchez

mại thanh tú, dè dặt cho hết với cái vè êm-áy, hiền hậu mà tôi thấy trên mặt cô thô của tôi. Tôi định chỉ vẽ riêng cô một mình cô ta, nên không cần vội vàng, ngắm thì nhiều mà vẽ thì ít.

Cô But ngồi được lâu mà không hề nhúc nhích qua một lúc nào — yên lặng từ bi như một pho tượng pi-lát. Hai mắt cô trông càng ngày càng đẹp thêm, thực là trong trẻo, dịu dàng, không biết lấy bao trai sâu xa nào, hay mặt nước hồ lầu man-mác nào mà ví cho xứng đượ.

Tôi đem hết tài trí, hết cả cái tâm hồn của một người nghệ-sĩ đã tình dè cố chép lấy cái nhan sắc tiêu nga kia lên mặt giấy. Trong lòng tôi thấy mênh mang những tình yêu thương vơ vẩn. Một lần cảm động quá, tôi buột mồm nói ra một câu :

— Trời ! cô But này sao mà đẹp thế kia ! Cô đừng đi tu nữa có hoa không ? Ở đời thiếu gì hạnh-phúc !

Lúc ấy ông giáo-sư về xong, đã vào nhà trông nói truyện với quan Châu và đã cho cô But kia xuống dưới. Đang sau tôi, người đàn ông thô đứng xem tôi vẽ, cũng chục quay lung tung. Nhưng thấy tôi nói câu vừa rồi thì hắn mỉm cười đứng lại cắt nghĩa cho tôi biết rằng tuy là But, nhưng cô ta cũng lấy chồng. Mà khi đã lấy chồng rồi, thì cô không làm But nữa.

Tôi mừng rỡ không biết chừng nào, như người tìm được của quý đã tưởng mất. Tôi định nhờ người ấy thông ngôn nói với cô But những câu rất dăm-băm nhưng hắn ta đã xuống nhà dưới đất, và những lời tự-tình áu yếm mà lại phải nói bồi miệng người khác tai côn-ý vị gi !

Tôi nhìn cô thô của tôi. Cái đẹp của cô lại có một vẻ mặn-mà khác. Tôi muốn bồi cô, muốn nói truyện dè nghe lời nói của cô. Nhưng tôi không biết tiếng thô.

Giá lúc ấy đã học được những câu :

« Pi dây lai, khái xiết pi lai » (cô em đẹp lắm, tôi thương yêu cô em lắm) thì cô thô nhắc dì nhắc lại bằng các thứ giọng êm-áy, ngọt ngào cũng đủ rồi ! Hay giá cô con gái kia là Khâcb, là Tây, hay là Ăng-lê nữa, tôi cũng đủ lời đe mà thô lộ tình yêu mến của tôi. Nào có ai biết trước, tôi học tiếng thô dè phòng đến những lúc gặp gỡ ấy ?

Tôi không nói được gì cả, nên đành phải cố vẽ cô But cho thực giống thô. Cô ngồi trên cái ghế đầu hơi thấp, hai chân khép lại với nhau, váy, áo lò-xò rủ chầm xuống mặt đất. Tôi vẽ cẩn thận riêng có khuôn mặt, còn thì chỉ phác qua.

Lúc vẽ xong, tôi giờ bức tranh cho cô But xem. Cô túm túm cười, rồi nhìn tôi ngạc nhiên ra ý cảm phục tôi lắm. Tôi vui xướng biện ra cõi chí, lại gần người thiều nữ định nói, nhưng sực lại nhớ rằng cô không biết tiếng Kinh ! Thế tôi làm thế nào cho người ta hiểu được trình bày giờ ? Tôi lúng túng như một con gà tìm chỗ đẻ. Còn cô But thì vẫn ngồi yên, vẫn mỉm cười, sau cô trông tôi một cách hoang-nhiên, hình như có ý hỏi :

— Không vẽ nữa thì dè cho người ta ta xuống nhà dưới chử bắt ngồi mãi đây à ?

Tôi bèn, chỉ vào tôi, chỉ vào cảnh vật chung quang và chỉ về phía thành phố Hanoi... Rồi tôi lại lấy thuốc vẽ diêm vào lòng con mắt người trong tranh mấy diêm trắng, chừa lại cái miệng cười chum chím, và dỗi cái vè mặt vui tươi lúc trước ra một vẻ phảng phất buồn. Rồi tôi lại gio lên cho co xem. Cô dương mắt nhìn tôi, nhưng không chắc đã hiểu. Tôi làm thế là có ý bảo cô rằng: tôi sẽ phải trả về chốn thị-thanh tôi với cô sẽ phải xa cách nhau đây.. Tôi phải xa cách cô thì tôi buồn lắm. Cô cũng nên buồn một chút mà think

hoảng nhô đến sinh chàng vợ vẫn bày
đã thèn tịc vì cô...

Rồi tôi cứ chỉ trỏ hoài, cứ làm trò
cảm ở trước bộ mặt thơ ngây của
người con gái thô ... Đỗng một tiếng
cười to làm cho tôi giật mình quay lại:
Ông giáo sư với ông Châu đã ra.

Hai người trong chúng tôi nói dừa
mấy câu Ông Châu nói:

— Thôi, bác « thợ vẽ » này nguy mất,
cứ trên bụi vào mà chơi. Bụi đục thắn
chú tôi thì không biết lối mà giờ về
nữa.

Tôi nghĩ bụng: càng hay chử sao?

Bấy giờ đã bốn giờ chiều. Ông giáo
sư giục tôi thu xếp để ngày hôm đó đến
Sóc-giang che kip.

Thu xếp xong, chúng tôi vào nhà
trong ăn cơm chiều. Đang bữa cơm
thì các cô bụi rủ nhau ra về. Tôi muốn
ra tận cổng tiền chán các cô, nhưng lại
ngượng với các người ngồi đó. Tôi thấy
họ tỏ ý coi thường các cô con gái kia
và cả cô bụi của tôi thì tôi bất bình

lắm. Tôi cho rằng một người đẹp, dẫu
người ở đâu, ở bức nào cũng đáng cho
cho người ta quý.

Ăn uống xong, chúng tôi cảm tạ quan
Châu rồi lên đường. Bên ngoài hơi mưa
phùn, nên mới độ gần 5 giờ mà trời đã
lỗi tối. Khi tiến chân chúng tôi ra xe,
ông Châu sực nhớ rằng nhà còn một
bánh pháo thừa lại ở cái tủ vừa qua,
liền đem ra dốt. Rồi mọi người cùng
cười. Duy có tôi vẫn không
muốn nói năng gì hết. Tiếng pháo vừa
rút, tôi lại thấy cảnh rừng núi tăng
thêm cái vẻ yên lặng, mènh mông, và
cái buồn trong lòng tôi càng thêm nặng.

Tôi thở dài một tiếng mạnh rồi bước
lên xe ô tô.

Xe chạy đã khuất nhà quan Châu,
ông giáo sư trách tôi sao dép lại những
lời tiên đưa của quan Châu lại lanh đạm
dến thế. Nhưng tôi cũng không quan
tâm vì lời trách ấy. Tôi ngồi thử ra một
góc xe, và cứ ngậm ngùi con người
nhau-sắc đang yêu kia mà biết bao giờ
tôi mới lại được gặp.

Xe hơi chạy được chừng 4 cây số
bỗng dì chậm lại. Tôi nhìn thẳng, trông
lên thì thấy cô bụi đang vén gọn váy
áo đi một mình远远 xa. Đường đất
thì lầm-lộ mà cảnh rừng núi thì âm-u
... Cô con gái thô chậm chạp tiến lên
như một người bơ vơ bước đến chỗ
chân trời vô cùng tận...

Xe chạy đến bên cô thì dừng hẳn lại.
Tôi ngồi né ra một phía và ra hiệu mời
cô lên để chúng tôi đưa về nhà. Mặt
cô thô rất bình tĩnh. Cô đứng lùi lại
distant sau, sờ tay đầu từ chối. Tôi lại ra
hiệu mời lần nữa. Cô chỉ hơi mỉm
chovi, sờ cùi đầu chào chúng tôi, và
đứng đợi cho xe chúng tôi chạy lên.
Ông giáo sư và tình kia thì không chịu
nại thêm, mà tôi thì không biết nói
thế nào để cô hiểu cho rằng: « cô đã
làm cho tôi ngạc nhiên vì cô ... mà trước
khi xa nhau nỡ nào cô không để cho
tôi được đưa cô lấy một quãng đường
gọi là lưu chát tình yêu mến »

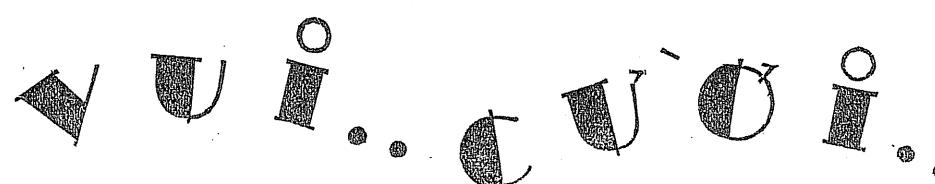
Tôi nén cô bằng đôi mắt rất buồn,

nhin một cách rất thiết tha ... đáng
nhẽ cứ trong mắt tôi cô cũng nghe được
thấy tiếng lòng tôi nói. Nhưng cô vẫn
thản nhiên, chả thấy gì cả, chả hiểu gì
cả! Ông giáo sư mở máy, xe từ từ tiến
lên ...

Tôi buồn chán không biết ngần nào
Tôi trách tôi sao khéo thương tếc nhường
điều vu vơ. Tôi lấy các nhẽ phải để yên
ủi lòng tôi. Nhưng không thể được. Tại
làm sao, trời ơi! tại làm sao có thứ chan
sắc ngày tho, đến thế kia, để cho ta
buồn, ta thương, ta phải gấp, rồi ta phải
xa cách?

Nghĩ thế rồi tôi quay lại, trông qua
cái cửa sổ hậu xe để được thấy người
tôi yêu thầm một lần nữa. Hình cô bụi
ngày một lùi xa, ngày một hé dần, chậm
chạp đi trên con đường dài, bùn lầy và
vắng rgắt. Rồi, hao nhiêu núi rừng, đều
đòn cả lại mà lấp lên cô ta cùng với
một bầu trời mưa bụi sương mù....

THẾ LÚ

Cuộc thi vui cười

Của C L Hải-hồng

Rượu ngọt

Một nhà buôn làm quảng cáo: in giấy
cáo-bach.

— Mọi các ngài chú ý, nhà này ... có
nhieu thứ rượu ngọt.

Chủ sai dàn đội giàn khắp mọi nơi.
Buổi chiều, chủ dì rong, thấy giấy cáo
bach gián trước cửa một nhà tiều tiễn
chung của thành phố.

...

Của Đ X T Bạch-Mai

Quảng cáo giỏi

Cậu — Cô thật là liên sa! Một cô long
lanh tựa kim cương, răng cô đen nhưng
nharc tựa hạt huyền, thân cô trắng như
ngà, trong như ngọc, môi cô...

Cô — Thưa ông, ông là vân-si?

Cậu — Không, tôi bán đồ nữ trang.

...

Của N V C Nam-dịnh

Thế thì không phải tôi...

Công-tử Khanh đương lúc bức vỉ nỗi
tim hoa châg g thay, thì một bóng đâu
đã phát phô đầu phố. Sau một giờ chạy
theo, mỗi quai hám, cá cắn câu.

— Tên cậu là gì?

— Tên anh là Khanh.

— Nguyễn-Sở-Khanh phải không?

— Chính phải đấy! Sao biết?

— Làm ở số sia-răng-cốp?

— Đúng lắm! Giỏi nhỉ? ...

— Chưa có vợ? ...

— Địch thị! Mợ mày ghê quá...

— Mả hát bốn lần ở 21 chưa chi tiền..

— Thế thì không phải tôi...

Mịeng nói, tay hoa can, chân di bài
lâu mả.

...

Của H H Đ Hanoi

Câu hỏi thật thà

Xã Khuổi ngồi nói truyện với nhiều
Tôi, tông bốc con bạn:

— Ngày bác, thằng chầu Kinh nhà bác
trong có vẻ sáng suốt nhỉ, trời iả lên đầu
lên cổ nó, ngày sau nó làm nên người...

— Vâng ...

Nhè câu truyện lạ tai, Kinh thật thà
ngắt lời cha:

— Thầy oi, nếu trời iả xuống dit con
thì sao a?

Của T C Nam-dịnh

I Nhầm

Cô Lan xưa nay vẫn lại mua buôn giãy
ở nhà cậu Nhật.

Hôm cô Lan đến, Nhật đưa ra một
chồng giãy, rồi tâia tinh con hươu con
vượn mãi quên cả cô đến là để mua hàng.
Lan nghe một lúc, mỉm cười trong chồng
giãy:

— Thưa cậu, em muốn chồng to hơn
kia.

— Thưa cô, tôi tưởng tôi cũng khá to
rồi.

Lan giận, chép miệng: nơ đấy, lần
sau giả.

Nhật hiểu mình nhầm, với chúa :

« — À, xin lỗi cô, nhưng chồng to, cô ôm
sao được? »

II — Chữ Hán

Năm đang xem sách thấy chữ « sinh
phản », ngang đầu lên hỏi bạn :

— Ngày! Sinh phản là gì nhỉ?

— Sinh là con vật, phản là đốt — sinh
phản là con vật đốt tức là con lợn quay
chứ gì?

III — Cắt nghĩa Kiều

Cụ đồ Hoạt đang ngồi uống rượu, cậu
cô mồ Kiều đọc ngay chỗ :

Đường đường một dũng anh hào.

Cụ gật ngưỡng: « giết như chó ấy,
đường đường, mặt mặt gì », rồi cụ chúa:

— Đàn dùn một dũng anh hùng.

— Thưa thằng thê dũng anh hùng dùn
dùn như dùn ra ấy à?

— Thi cối nhiên, người ta vẫn nói « anh
hùng róm mà — róm hay ra cung thế. »

Cuộc thi truyện « vui cười »

Bắt đầu từ số 23 báu báo nở một cuộc
« thi vui cười ». Trong mỗi số, sẽ đăng lên đó
bốn, năm bài mà báu báo xét ra là hay
nhất.

Hiết bốn kỳ sẽ có hai giải thưởng:

Giải nhất một báu báo, giải nhì nửa báu
báo để thưởng hai bài hay nhất trong bốn
kỳ báu ấy.

Mỗi bài không được quá 30 giòng,
xin để chõ ở cho rõ ràng, để tiện việc
gửi báu biếu.

Tranh dự thi số 37

Câu — Lòng mợ thật sắt đá cũng khó chuyen!

Mợ — Cậu thử bẳng kim cương xem nào

(Lời của Hồng-Quang)

Cuộc thi tranh khôi hài

Mỗi số báu sẽ có đăng vài bức tranh hay
nhất.

Hết bốn kỳ sẽ có giải thưởng:

Một báu báo để thưởng bức tranh nào
hay nhất.

Tranh vẽ chiều giải 12 phân, chiều cao
10 phân có Iời chú thích hay không cũng
được c, miễn là buồn cười.

Thi vui cười

Danh sách

Cô Q H Niêm Phô Thủa Thiên: 3 bài
OO. T B P Protect Nam-dịnh: 3 bài
— N T N Đức Khanh Hanoi: 1 bài — Trùm
Chăn France Nam-dịnh: 4 bài — Ngọc
tháp Uông-bí: 1 bài — H H D Hanoi: 1
bài — N Đ G Jubien Blanc Hanoi 12
bài: N V C Radio Kiến-an 2 bài — Xích
đế Cuivre Haiduong; 1 bài — Tàu bay
N G D Quảng-yên: 10 bài — D X T Bạch
mai: 2 bài — M X Thủa thiên: 4 bài —
P V Vệ-an Bắc-ninh: 9 bài — Cơ Lun;
4 bài — D V H Kourrin Hanoi: 7 bài,
2 tranh — T V H Tiên-Du Bắc-ninh: 6
bài — N G X Đông-ba Huế: 2 bài, 1
tranh — T K N Pont en bois Hanoi: 10
bài — T B B Khâm thiên: 2 bài — N T A
dit Minh-hạ Phan thiết: 5 bài, 4 tranh
— N DC Chanvre Hanoi: 3 bài, 3 tranh
— NX Q Rue de Part japonais Faifoo: 6
bài — D T I Bonnal Haiphong: bài —
N P Q Mac Mahon Nam-dịnh: 10 bài,
2 tranh — T Q V Henri d'Orléans Hanoi
3 bài — P L A Route Mandarine Hanoi:
6 bài — Hồng sang Chợ con Haiphong:
10 tranh, 2 bài — D K T Bạch-mai: 2
tranh.

Maillot

đề tập thể thao hay mặc
lót mình cho đỡ mồ hôi

Chemisette

Mặc thay chemise

Mua buôn, mua lẻ ở hiệu dệt

CỤ CHUNG

63, Rue de la Citadelle — Hanoi

Cái « tên » múa của Phi-lô-Dôp tiên sinh

Bấy giờ Phi lô dốp vừa mất ngủ chủ bút một tờ báo, vì tờ báo hay quá không ai dám đọc, nên cả ông chủ nhiệm cũng phải soay nghèo khác.

Phi lô dốp tiên sinh thì như có cái khếu làm báo, nghĩa là tiên sinh chỉ có một nghề ấy thôi, nên thua keo này, bầy keo khác, tiên sinh không hề ngã lòng vì việc vừa qua.

Tiên sinh ở nhà kinh tế...

Thì vừa sáng hôm qua, tờ báo « Thành thân » đăng bài của Phi lô dốp là lần đầu. Từ hôm giờ sáng đến mười một giờ, tiên sinh ngồi đọc đi, đọc lại đến ngoài trăm lần bài thơ sự « Con chó của ông hàn Chi bị nạn ô tô » dâng trang tư, cột cuối. Đọc mãi, đọc mãi, tiên sinh cũng không chán. Tiên sinh thuộc lòng bài ấy, không sót một chữ, một dấu nào!

Thích trí lâm, tiên sinh gặp tờ báo lại, rung đùi, mỉm cười một mình, tiên sinh nghĩ bụng : « Ủ, mình có quyền tự phụ lắm ! Bài mình thật là một thiên tuyệt tác ! Thật là tuyệt ! tuyệt ! tuyệt ! Nhưng chắc những lũ xuẩn trong tòa soạn « Thành thân » biết đâu đến cái tuyệt ấy ! chẳng biết họ có biết cái tài mình không ? Chả lẽ mà mình lại phải thâu hành đến nói cho chúng biết cái hay, giảng cho chúng rõ sự thật của bài mình ư ? »

Tiên sinh nghĩ rằng : nhiều khi mình khó nói, thì bút lại dễ nói. Đoạn ông lấy một tờ giấy, cố làm cho chữ mờ lối đi, tiên sinh viết :

Kính ông chủ nhiệm

Tôi múa báo ông đồng niên. Nhưng xin ông cho tôi thử thật rằng không hôm nào tôi xem báo được vui, thích bằng buổi sáng nay. Cái bài thời sự « con chó của ông hàn Chi bị nạn ô tô » lý thú quá ! ý từ kín đáo và luận lý thay ! thật là một thiên tuyệt tác ngã ! Một cái hoa tố điểm cho làng báo ta, nhất là là cho quý báo.

Phải chăng là của Phi lô dốp tiên sinh? Thế thì tôi, cũng như các độc giả mua dài hạn khác rất mong rằng từ nay ông nên cho cái tên ông Phi lô dốp nào đó chuyên coi mục thời sự trong thành phố, thì thật là cái may cho quý báo và cho chúng tôi.

Kính chúc ông cùng quý báo trường thọ.

Một bạn đọc báo chăm chỉ của Thành thân,

Nguyễn-văn-Ngã

135 Phố Lê thánh Tôn 135

« Phải, anh Ngã với ta là bạn thân, anh có biết cũng chả hề gì ! Mà có lẽ cũng đồng ý với ta về điều đó, thì ta ký tên anh ấy là một việc làm giúp anh ta mà thôi », tiên sinh nghĩ thế.

Điều kẽ thật!

Tiên sinh đề bì song, bấm chuông gọi Ngã, thằng nhỏ của tiên sinh.

— « Đây cho mày ba xu ăn quà và năm xu ra nhà giây thép chính mua

tem giàn bì, rồi bỏ thùng cho cậu »

Lẽ tất nhiên là thằng Ngã nhận lời ngay. Ngã cũng có biết ít nhiều quốc ngữ. Vừa đi nó vừa cầm bì xem. Nó nhí bụng « quái ! cái lão này chắc điện mặt ! nhà báo « Thành thân » chỉ cách nhà có một phố, mà bảo lên nhà giây, thép chính bả thơ, xa thêm hàng ba bốn cây số ». Rồi nó gặp thằng bán kẹo né mua kẹo ăn. Ăn xong, nó lại thấy thằng hàng piở, nó ăn nốt « năm xu tem » một bài. Đoạn, Ngã ta bèn gõ cửa nhà báo. Vắng cả, mãi mới thấy một ông ăn vận áo phục, đeo kính trắng đi ra hỏi : « mày muốn gì ? »

— Thưa ông, trình ông một bức thơ — Của ai ? — Dạ, của cậu con — Tên là gì ? — Bầm, Phi lô dốp à !

Người ấy bèn sé bì, xem thơ. « Ô sao lại ký tên là Nguyễn-văn-Ngã ! hay Ngã là Phi lô dốp hay Philô dốp là Nguyễn-văn-Ngã ? Hay là ai ?

Ông ta bèn hỏi Ngã : — Thật may đưa thơ của ông Phi lô dốp chứ ?

— Bầm con chả dám nói sai / con xin thề... nghĩa là cậu con sai con đem thơ ra nhà giây thép chính bả thùng. Nhưng con nghĩ thế thì sa quá và lâu thì giờ ra, nên con mang lại đưa tận tay người cho chồng !...

Sáng hôm sau Phi lô dốp nhận được một bức thơ, trên góc bì có đề « Thành thân đại báo ». Tiên sinh mừng quỳnh. Tiên sinh nói một mình : « Đã bảo có sai đâu ! thế nào cũng thành hiệu mà ! thế chứ lị ! Phi lô dốp này thật là một thằng đoán đúng lắm ! »

Bức thư (tiên sinh đọc to) :

Thưa ông,

Xin hết sức cảm tạ ông đã chuyễn giáo cho chúng tôi cái ý kiến hay của ông Nguyễn-văn-Ngã nào đó ! Dù chúng tôi đã chắc rằng ông Ngã là bạn ông, hay chính là ông, truyện đó chúng tôi cũng cho là thường. Nhưng bức thư đó, xin thưa thật cùng ông — dù của ai, mặc ! — không có chi là chính đáng cả. Còn về phần ông, thì chúng tôi chỉ xin gửi hầu một bức thư của một bạn đọc báo hàng năm, định theo đây.

Tay run lầy lội, Phi lô dốp sẽ giở tờ giấy gấp từ ra, biết ngay chữ của bạn :

Kính ông chủ nhiệm.

Tôi không ngờ báo ông lại đăng cái tin « chó chết » ấy ! « chó bị nạn ô tô » của Phi lô dốp. Bài ấy đã không đúng sự thực lại viết bằng một thứ văn không ra taria, không ra lối, ra ta gì cả.

Xin thành thực khuyên ông chớ nên làm dây, làm chặt tờ báo quí của ông bằng những sự thô tục, ghê tởm lợ lùng vô lý nữa.

Mong rằng chúng tôi không còn thấy bài ký tên Phi lô dốp một lần thứ hai nữa. Xin ngài lượng tình cho một người đọc báo rất chăm là kẻ viết thư này.

Nguyễn-văn-Ngã

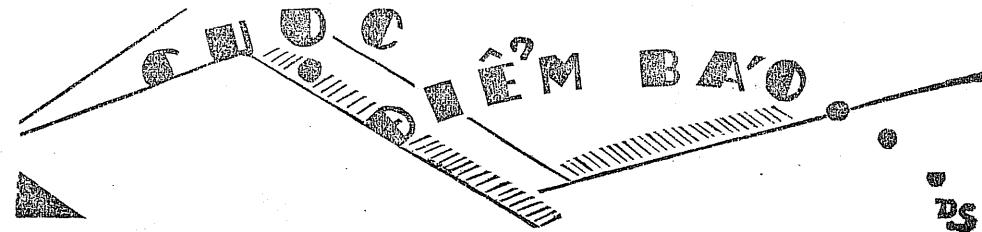
135 Phố Lê thánh Tôn 135

V.H.

Danh tri

— Thằng nào cầm con giao đưa dây thì nó chết lia vợ, lia con nó ra.. nhé !

Việc làng

Việc làng đây không phải việc chè chén giữa đám đình trung tranh nhau miếng thịt, nắm sỏi đâu !

Việc làng đây là việc làng báo, có lẽ lại còn nát bét hơn việc làng của mấy bác « kỳ mực » trong lũy tre xanh.

Vì các bác kỳ mực chỉ tranh ăn, mà các bác « kỳ bút » thì lại tranh nói.

Nói, họ thích nói. Một anh xin lỗi, đó là ông Lê-quang-Nghĩa. Ông Lê-trung-Nghĩa nhảy vót lên sân khấu rap hát Thành-Xương, bà chỉ giắt cô Bùi-thi-Út lại trước mặt ông Võ-khắc-Thiệu, chủ nhiệm tờ Zân-Báo mà nói một cách hùng hồn rằng :

— « Xin phép đồng bào đê tôi đánh Võ-khắc-Thiệu ».

Một cuộc đấu võ ! Không, một cuộc « đánh võ ». May ông Võ lại võ vẽ biết võ, nên đỡ được mấy miếng võ của bà Trần.

May nữa là lại có ông cò Chapuis can

thiệp mời hai bên lên bếp lấy cung. Danh giá chán !

Danh hôi

Nào câu truyện có gì đâu ?

Ông Võ-khắc-Thiệu in một tấm tranh khôi hài lên mặt tờ Zân-Báo để chế riêu báo Trung-Lập. Vì thế ông Tạo chủ bút tờ báo Trung-Lập đứng phẩy lên sân khấu rap hát Thành-Xương xin đồng bào trị tội ông Võ-khắc-Thiệu.

Nhưng còn may cho ông Võ-khắc-Thiệu đấy, đồng bào chỉ có hai họ, họ Trần và họ Bùi, nghĩa là bà Trần-thiệu-Quí, vợ ông chủ nhiệm báo Trung-Lập và cô Bùi-thi-Út, ý chừng cũng là cháu ngoại ông Trần-thiệu-Quí chi đó.

Ông Trần-thiệu-Quí rõ lẩn thẩn quá, Sao không cũng vẽ lại vài chục tấm tranh khôi hài lên mặt tờ báo Trung-Lập để chế riêu lại Zân-Báo. Mà nếu có vụng về khoa vẽ tranh khôi hài thì cứ đấu võ, đấu võ một cách đường hoàng có chứng tá cần thận, ai bảo sao ! Can chi lại sai vợ, sai người nhà ra đánh hôi như thế.

Thủ đoạn ấy không được anh hùng !

Anh em trong làng thì bàn tán cảng nhau cho ra lẽ đó thôi, ông Trần-thiệu-Quí có giận mà dùng võ lực đối với báo Phong-Hoa thì xin ông ra một mình thôi nhé. Nếu ông lại cứ cho bà Trần-thiệu-Quí và cô Bùi-thi-Út đáp tầu ra Bắc thi võ thì xin cho biết trước đê chúng tôi xuống Khâm-thien triệu nữ võ sĩ Ngân-binh, vì xin thủ thực, chúng tôi không muốn đánh lộn với đòn bà.

NHỊ LINH

TRANH NHAU MẶC ÁO BẾP

— Ngày nó, cái tẩm xà tẩy lam trong tủ dem ra cắt cho tôi cái áo, chẳng nhẽ mình sang lại mặc áo tôi.

— Không dỗi tôi may.

Bà nó con bao nhiêu là áo cũ dem đi mà đòi ra mầu nhạt hay nhuộm ra mầu gì xám có hon là mặc sa-tay không?

— Ông nói gần lắm ai đòi được mầu xám ra nhạt bao giờ.

Thực mà mắt tôi trông thấy có nhả đòi khéo lắm, lấy cả ra mầu mờ già cũng được.

— Nếu thế tôi phải may thêm cái quần cái lanh nhồi, cái quần Satin trắng và mấy cái áo vừa nhiều lục kiều mới của bản xứ mấy được.

— Được ! bà nó cứ lại số 50 hàng cót nhà LÊ-QUANG-LONG tha hồ mà đòi mà nhuộm, mà mua cái hàng nội hóa tân ché, nhà ấy thấy lầm hàng đẹp mà già không đắt.

Nếu muốn được giày ta, giày tây, giày KIM-THỜI dù các kiều, vừa bền, vừa đẹp lại vừa rẻ xin mời đến hiệu TOÀN-THÀNH chủ - nhân là M. PHẠM-VĂN-SƯU ở 37 Route Mandarine.

Trong thời kỳ kinh-tế khủng-hoảng, lại được hiệu TOÀN-THÀNH đóng giày một cách đặc - biệt như thế tương các quý-khách không nên bỏ qua dịp tốt thì phải

Nhát sách kén vợ...

Chơi gà chơi

Sánh cùng các nước văn minh,
Những ta xem cũng thải binh thành thời.
Hàng năm quanh quẩn bao người,
Nhồi gà để chơi.. nghệ chơi cũng kỳ..
Thời giờ thấm thoát tên đi,
Nó di mặc nó, can gi đến ta !..
Khi chướm, bòp, lúc vân xoa,
Việc nhà mặc đãy, việc gà phải xong.
Sao cho thấm thịt, tron lồng,
Mỏ già, cựa sắc, là « ngóng » lâm rồi.
Hội hè đình đám, đâu mồi,
Ôm gà ta thử chơi chơi vài « hò » ...
Nào Mơ, nào Tia, nào Ô,
Hao nhiêu hy vọng đồ xô về gà.
Đỗ đèn ta lại bầy ra,
Đem tiền dí cuộc đê mà ganh đua,
« Nghè chơi thực lâm công phu,
Làng chơi ta phải biết cho đủ mùi. »

TÀO THỊ (Hà-nhân).

Phong dao

Tối qua rao xóm Bình-Khang,
Thấy nhiều thiếu-nữ khăn san, áo mài.
Nhờn nhò bộ mặt quét vôi,
Đường ngõi rẽ lệch tóc mai thè lè.
Phết pho quấn trắng quết hè,
Đôi giày cao gót, chân lè hẹ nhàng.
Tưng đòn, tưng lũ lang thang,
Ông-ẹo bên dâng, đứng ngóng quan viên.

Buổi dời kinh tế cho nén.
Bất kỳ người lạ, người quen cũng mời.
Rắng : « Từ đây mấy tháng giờ,
« Làm sao anh chẳng lại chơi dưới này?
« Tình cờ được bừa hôm nay,
« Mời anh ở tạm chơi dây hát dùm. »
Cầu cười, tiếng nói om-xo m,
Các khoa quảng-cáo luôn mồm rò rỉ :
« Mời anh quá bộ lại nhà,
« Đè cho di gọi kép già, đòn hay.
« Hay cho làm rượu luôn ngay ?
« Hay cho mượn « tinh » về dây « ken cờ »?
« Đứng dây phi mắt thi giờ !
« Dừa đường những truyện tâm phor,
ich gì ?»
Dứt lời chàng vội gạt đi,
— « Chúng anh thật chưa đến kỳ lịnh
lương
« Đến dây chả nhẹ về suông,
« Nửa về nửa ở, hai đường vẫn vơ.
« Ngày em nắn bòp tầm phor,
« Thật là lạnh ngắt, lạnh ngọt như đồng !
« Yêu nhau xin chờ hép lồng,
« Dùm cho cháu hát biện bông được nào ?»
Rắng : « Chúng em cũng ba-dao,
« Một ngày hai bữa, trông vào ở đâu ?
« Gơn anh, ăn nón mới « sầu » :
« Bi hát á-dầu, lại hát biện bông !!
« Ti..h có, nhưng lại tiền không !
« Tiền không xin chờ có hòng nước non ! »

TÂN KHÁCH.

Trong 16 năm chuyên nghiệp

về nghệ hội họa

Bản sở có đủ 204 cái kiều nhà đã làm tại
Hanoi và các tỉnh. Ngài nào muôn xem kiều
đã về xin kính mời qua bộ lại Bản sở, trước
là NGUYỄN GIA KHÁNH nay đặt là:
NHUẬN-ỐC TOUT POUR ARCHITECTURE
168 RUE LÊ-LỢI HANOI gần trường Thủ Đức.

Sẽ xin kính hạ để ta các ngài đã có lòng tin
về nghệ vẽ của bản sở trong 16 năm nay.

CUỘC THI KÉN VỢ

Số 18

Thấy cuộc thi kén vợ của Phong-Hoá,
Ông bạn tôi liền nhờ tôi đánh tiếng lên
mặt bao để kiểm người bạn trăm năm.
Chiều ý ông, tôi cũng xia giới thiệu lâu
đây, may mà ông thành được gia-thất,
thì trường tôi cũng không đến nỗi mất
phần sòi thịt nào.

Ông thời :

Xuân xanh mời ngoại bốn mươi,
Áo quần trái truối, đang người bành
bao.

Rắng đều như chiếc bàn cào.

Nếu dem dong iáu ước vào sáu thương.

Nói thời noi lắp nhat gừng,

Cái đầu hơi lệch, cái lưng hơi gù.

Trên đầu búi to lớn xù,

Nếu dem chay đem ước dư muôn ngàn.

Hàm râu cái giặc, cái ngang,

Lơ tho mềm mại như bán trái tre.

Cặp môi đẹp gồm đẹp ghê.

Đây vừa tầm tắc, đèn xi da trâu.

Rượu ngon đánh hết hàng bầu,

Sag rồi ngọt ngưởng thơ tầu, thơ ta...

Bây giờ, ông muốn kiếm một bà vợ :

Không ốm, không mập, không cao,

không thấp quá,

Nhưng mà ngũ quan, tú chí phải đủ cả.

Hoặc giàu, hoặc nghèo, tình thành

hay nhà quê

Đặng ráo, miên sao hình dung hơi

kha kha.

Nhất là cặp mắt phải cho tinh,

Liếc xuống ao chát cưng mắng bầy cá.

Hay làm hay làm, khéo cá chán lắn tag.

Thức khuya bầy giờ ngủ, sớm mười

giờ đã vội dậy.

Ngón tay búp măng trông sinh thay !

Rất lá bài đánh thiệt hay !

Thổi nồi cơm, nấu nồi cháo,

Phi sống thời khê ngay !
Đường kim cảng mũi chỉ,
Áo rách đưa thơ may !
Được ngọt tuổi uốn thực khéo,
Nói rắn trong lỗ cũng đậm ngay,
Nào nhân, nào nghĩa, nào tử-tế,
Giao thiệp lỗ miếng ít kẻ tay !

Toét mồm cười loe ống nhò,
Thở hơi vân mùi mắm bay,
Đọc cũng đọc truyện đì máy về giò,
Bàn cũng bàn việc bên đông bên tây,
Cũng lòp lèp nữ-quyền đòi bình đẳng,
Cũng kêu gào giải phóng lui tôi đây !
Đông đánh ra tuồng dài các dởm,
Vung vịnh làm bộ tiêu thư tráy !
Bạc bài đêm sáng lâu không mỏi,
Quà vặt soi luôn suốt cả ngày.
Phải biết ra oai Su-iú cộc,
Cho đàn chó sợ chết lăn quay...»

Xin kè so lược ra đây thôi, nếu ai
khá hơn nữa thì lại càng hay. Dám
chắc rằng nếu ông bạn tôi được một
người vợ súng đài prái lửa như vậy,
thì thiệt là hạnh-phước vàng trời,
chẳng phải thất công tam sự học đạo,
mà cấp uyên ương đó, quyết sớm sớm
cũng được lên cho thiên cảnh...

L K Saigon

Cuộc thi men rượu

Nấu rượu nam phải có thứ men
tòan những vị thuốc bồ ích cho
người uống

Vậy ai có các thứ men tốt thì
đem lại thí nghiệm ở lò nấu Bắc
kỳ-Nam-Tứ-Công-Ty tại Văn - Điểm.
Nếu được như ý thì Công-Ty sẽ dùng.
Ai muốn hỏi gì về việc ấy xin lại Hội số
34, Quai Clémenceau - Hàng Nấu Hanoi.

Vé ảnh truyền thần bằng than hay mực tẩm
Thật giống, thật khéo

Không phai màu

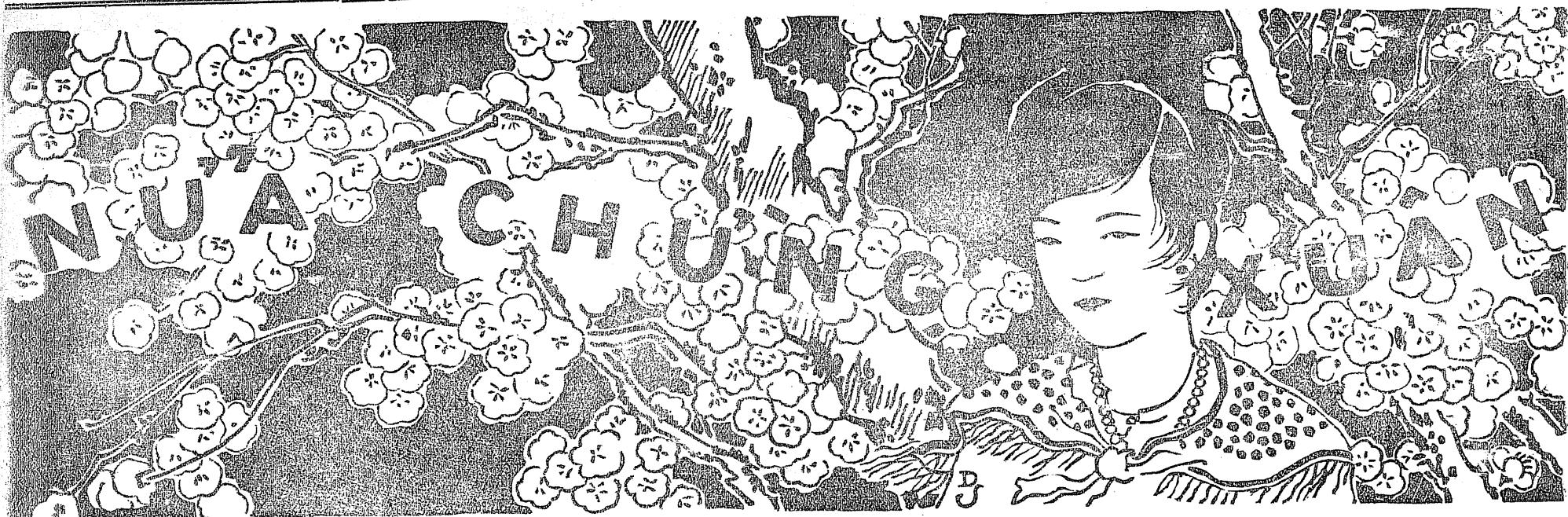
ảnh

50 x 60

2p90

Ở xa xin gửi ảnh mẫu về cho
M. TRƯỜNG-TRỌNG-BÌNH
Office Indochnois du Travail
51 Route Mandarine Hanoi

Có nhận gửi hình đi các nơi theo lối Hán hóa giao ngã.

1) Xưa một tháng Lộc bầy muu lập
kể để lấy cho được Mai mới nghe, vì
chàng yêu Mai đã đến cực diêm.

Kể ra già chàng cứ thú thực với Mai
rằng mẹ chàng không bằng lòng cho
chàng kết hôn với Mai, nhưng ngoài
Mai ra chàng không thể yêu được một
người nào khác, thì chắc Mai cũng sẽ
chàng mà by sinh hết trinh tiết cùng
danh dự... by sinh cả cái đời thanh
niên.

Thực vậy, từ ngày nàng gặp Lộc đến
nay, trái tim nàng đã nhiều lần hồi hộp
vì những tình hình cao-thượng, những
cách hành-vi quân-tử của chàng. Nhất
là nàng và em nàng lại đều chịu ơn nặng
của chàng, nên nàng chỉ mong có dịp
báo đáp.

Nhưng khi nàng tưởng tới cha nàng
thì nàng lại nhớ đến lời phụ-huấn:
« Ở đời không có sự gì xấu bao giờ
quên em. Cùn nhân ta không đáng sợ
hàng ân-nhân. Ta chỉ lo sẽ xảy ra sự gì
khiến ta không thể nào trả được ơn,
đối với kẻ thù thì không có thứ khôi
giỏi nào mạnh bằng lòng hữu-ái. Song
lòng hữu-ái ấy nếu ta đem ra đối đãi
với ân-nhân ta thì chàng hóa ra ta đặt
ân-nhân ta ngang hàng với kẻ cừu địch
của ta ư? »

Nghé lời siêy của cụ tú Lâm, dù biết
rằng tuy cụ là mân đồ Không-học, mà
trí thức, ta tưởng cụ, cụ đặt ra han
ngoài vòng kiểm tỏa của nho giáo. Vì
cứ theo lời đúc Không thì đem điều
đức để báo điều đức, đem điều trực để
báo điều ác. I kinh thế có lẽ tam thường
lâm. Tuy vẫn là một tư-tưởng thiết thực
của đạo làm người, nhưng không có chi
là cao thượng.

Cái dịp phi thường mà Mai tìm kiếm
để báo ơn già chánh là buổi chiều hôm
Mai được nghe lời trần tình thành thạo
của Lộc. Mai mỉm cười. Những người

1) xem Phong-hoa số 36

KHAI-HUNG soạn

thế tục chắc họ cho cái nụ cười ấy là
cái nụ cười của sự sung sướng. Không
phải. Đối với Mai, thì sự sung sướng
đã lên đến cực diêm ngay từ ngày Mai
được quen biết Lộc. Cái nụ cười của
Mai đây có ý nghĩa khác: Mai nghe như
thấy lương tâm thì thăm: « Thị ông
không bết rằng cái thân này, cái linh
hồn này dã là của ông rồi hay sao? Há
tất ông còn phải xin phải van! » Cái ý
tưởng ấy ở trong trí não chạy qua
xuống trái tim, khi ra đến cặp môi thì
nở ra một nụ cười. Vậy thì cái nụ cười

yêu, thì dấu người ấy có xin cái đặc
quyền ấy, cái đặc ân ấy đi nữa,
Mai cũng chẳng từ chối, để tỏ ra rằng
mình biết bảo ơn một cách khác người
thường.

Cái ý tưởng ngộ nghĩnh ấy — ấy là
bọn trưởng giả ta cho là ngộ-nghĩnh —
chỉ là cái kết quả một nền giáo-dục quá
theo nhân đạo, quá theo lý tưởng của
cụ tú Lâm, một nền giáo-dục có thể gọi
là lâng mạn. Bàn về cái hay, cái giờ
của nền giao-dục ấy, là công việc của
nhà xã-hội học và nhà luân lý học. Tác

ấy chỉ có ý nghĩa rất chất phác của một
cô con gái dịu dàng, chân thật, chứ nó
không hề ngụ một tư tưởng tình dục.

Vả lại Mai cũng không hề rằng,
hy vọng rằng đối với mình, một người
trong hàng quý phái lại ngỏ lời xin lấy
nàng làm vợ như thế. Giá người ấy
không phải là Lộc thì Mai cho ngay
rằng đó chỉ là một lời tán tỉnh để được
huống chút đặc quyền trong giây lát.
Nhưng người ấy là Lộc, mà Mai kính

giả chỉ là một bà soan tiều-thuyết
nghĩa là chỉ biết vẽ ra những cảnh ngộ,
những hình trạng, những tính-tính của
một xã-hội, của một thời đại mà thôi.

Ba ngày sau hôm tràn tình của hai
người, Lộc đưa tới nhà Mai một bà cụ
mà chàng nhận là mẹ. Bà cụ xem ra
bằng lòng Mai lầm, khiến Mai sung
sướng quá, nhan sắc càng tăng lên bởi
phản. Còn cậu Huy thấy chị sung
sướng thì cảm động đến chảy nước mắt.

Bà cụ nói đáng lẽ về tận làng Nin
bắc để nói truyện với ông chú, bà bác
bên nhà Mai. Song chắc cô sợ bên ông
chánh Thanh thù hận tài cũng chẳng
dám về... Mai đứng hầu bên lén cúi đầu.
Cô nghĩ tới họ hàng mà cô cháu ngắn...
Vì thế tuy ở Hanoi cô có một người bác
làm thông phán, mà cô cũng giấu,
không nói cho bà cụ và Lộc biết. Cô
chỉ trả lời rằng:

— Bầm cụ, cụ không hề nghĩ tới nhà
con nghèo khó mà thương tới con...

Mai chỉ nói được có thể...

Qua một tuần lễ... Ngày nào cũng
vậy, Mai chẳng làm gì hết, chỉ ngồi
ngồi vui vẻ, nhìn vui vẻ, chờ Lộc tới để bàn về việc cưới.

Mai lấy có rằng chưa hết trời nên
cũng không bầy vê ra sắm sửa nhiều
thứ — Cô nói chỉ dùng cái lê nghi bắt
buộc phải có ấy để thành vợ, thành
chồng mà thôi.

Lộc thấy cô nhắc tới cái tang cắp túi
thì hơi ngượng, hỏi rằng :

— Không biết có trổ lấp nhau, họ có
di-nghị không nhỉ?

Mai trước khi đập lại, đưa mắt nhìn
Lộc, thấy chàng buồn rầu, có ý mong
đợi câu trả lời của mình, thì cô lấy
lòng thương hại; ở đời, cô chỉ tưởng
tới hạnh-phúc của hai người: Huy và
Lộc. Ngoài ra cô không còn cần một sự
gì hết Lê nghĩ? Thị người đặt ra cái
lê nghi ấy đã biết đâu là hoàn toàn có
lý. Vả lê nghi ấy đem so với tình-tình
cao-thượng của cô đã dẽ sánh kịp chưa?
Bởi vậy, Mai mạnh bạo trả lời:

— Nếu cho là bất hiếu, cho là làm
trái lê-nghi thì chúng ta yêu nhau thế
này cũng có thể cho là bất hiếu, là trái
với lê-nghi.

Lộc nghe Mai nói, trong lòng sung
sướng, đầm đầm nhìn cô mỉm cười...

Chiều hôm ấy, Huy ở trường về hơi
muộn, nét mặt rầu rầu, chỉ hỏi truyện
chỉ úa nước mắt mà không nói. Mai

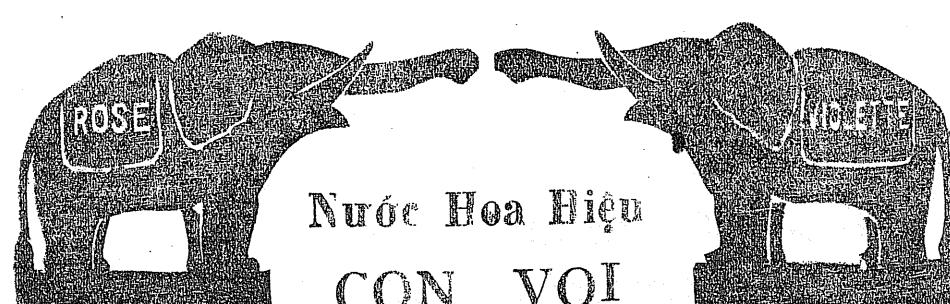
Tuyệt hêt bệnh Lậu Giang

Các ngày sau khi khỏi chứng bệnh tinh, di độc còn lại, nước tiểu khi trong khi vàng. Tiêu
iện vào các thay lâm vẫn đục, như dầu sợi chỉ, giày giày nhu mủi. Quá đầu thường ướt
đắng, thỉnh thoảng ra đôi tí mủi. Hoặc sáng khi ngủ giày, trước khi tiêu tiện, nặn thấy ra
một chất chẳng clang như sữa đặc, làm việc gì quá độ lại phục phát. Mà có người xuong
thập thường thấy đau mủi, Như thế đều là uoc lậu chưa được tuyêt hẳn di độc còn lại
nhân thường phát như vậy. Muốn trừ hết căn bệnh thì ta dùng ngay thử thuốc Kiên-tinh
tuyệt-lậu (triết nọc giá 1kg 50 1 hộp). Nhẹ 2,3 hộp, nặng 4,5 hộp là khỏi rút. Vì đã nhiều
người dùng qua nên đã biết kinh nghiệm của thuốc Kiên-tinh. Còn người nào đang thời
kỳ phát hạch. Buổi lúc, cường dương đau, nỗi hạch, ra máu, ra mủi, đó là thời kỳ bệnh
đương phát. Như thế ta nên dùng ngay thuốc Bình-Hưng (thuốc đương chửa bệnh) giá
op50 1 hộp. Nhẹ 4,5 hộp, nặng 5,6 hộp là khỏi ngay. Mà người bệnh giang phát ra, thấy
op50 1 hộp. Nhẹ 4,5 hộp, nặng 5,6 hộp là khỏi ngay. Mà người bệnh giang phát ra, thấy
op50 1 hộp. Nhẹ 4,5 hộp, nặng 5,6 hộp là khỏi ngay. Nhìn thuốc đã kê ra đây, đều không công
phạt, không hại sinh dục. Hiện đã nhiều người uống khỏi, và nhận được nhiều giấy của

những người khỏi gửi về cảm ơn. Đáng nhẽ các giấy ngợi khen cùng tên các người cảm ơn
đều đăng lên báo để các bạn đọc ga xa gần biết nhưng vì là bệnh (kin) vây xin miễn đăng

BINH - HUNG

89, Pavillons Noirs (phố Mả máy), Hanoi — Giày nói 543

NGUYÊN CHẤT : Jasmin, Violette, nước Hoa thủy tiên

Quelques Fleurs, Fleur d'Amour, Rose, Menthe.

1 lọ 3 grammes 0p20, 1 tá 1p80, 10 tá 17p00

1 lọ 6 grammes 0p30, 1 tá 2p70, 10 tá 26p00

1 lọ 20 grammes 0p70, 1 tá 6p30, 10 tá 62p00

PHỤC LỢI 79 Paul Doumer à Haiphong

Bán buôn và bán lẻ tiền cước bản hiệu chịu

đoán chắc đã xảy ra sự gì chẳng lành, điền hỏi gan mãi, thì Huy do dự một lúc rồi se sệt, thi-thầm :

— Chị em ta khóc lầm, chị à.

Mai cười gượng :

— Truyền gì mà bí mật thế em?

— Thôi! Thà chị không biết còn hơn.

— Không, em cứ nói, dẫu sao chị cũng không sợ mà!

— Chị à, ai ngờ người thế...

Mai vội vàng hỏi :

— Người nào? Người nào thế em?

— Người ấy.. Anh Lộc à!

— Em im ngay. Anh Lộc là người không thể để em bình phẩm bậy bạ được.

Huy tức quá, cười gằn.. Nhưng hối hận xin lỗi chị ngay;

— Chị tha lỗi cho em. Nhưng chắc sẽ xảy ra sự gì đây.. Cái bà cụ đến đây tuần lè trước không phải là thàn mầu anh Lộc đâu.

Mai đứng đờ người ngãm ngõi, không trả lời. Huy lại nói :

— Người ấy là mẹ một người bạn thân của anh Lộc... anh Lộc hành lừa.. nói giỏi chị...

Mai vẫn đứng im ngâm nghĩ, không trả lời. Huy tưởng chị ngờ mìn bịt mắt hay là đoán phỏng, liền lại nói tiếp luôn :

— Ban nãy, em đi qua phố H. thấy anh Lộc ngồi nói chuyện với một bà ở trong nhà số 244. Bà ta người còn khỏe và khuôn mặt trông giống khuôn mặt anh Lộc lắm. Em đứng lại nghe, thấy anh Lộc nhả bà kia là là mẹ. Em hỏi người anh em bạn tai bết địch rằng bà ấy là bà Ánh...

Mai cười, ngắt lời em :

— Sao em lại nghe trộm như thế? Xấu dám, em à, nhất là em lại tò mò đi hỏi truyện nhà người ta.

Huy nghe chị cứ lấy làm tức tối quay đi. Mai chạy gọi lại buồn rầu bảo rằng:

— Chị xin em làm ơn cho chị một việc này nhé: em đừng động đậy gì với anh Lộc đến truyện ấy hết.

... Thế rồi hai người lấy nhau.

Rồi Lộc thuê nhà bên hồ Trúc-bạch ở với Mai và Huy.

Xưa nay Lộc vẫn ở với mẹ, chưa hề đi ở riêng. Lần này Lộc phải nói giời mẹ đi thuê một gian phòng ở biệt hòn một nơi cho được tĩnh mà học thêm để cuối năm thi tham tú ngạch.

Bà án tuy cũng bằng lòng cho con thuê nhà ở riêng, nhưng vẫn ngờ vực con có nhân tình. Bà chưa quên câu chuyện Lộc xin lấy con ông tú Lâm. Vì thế bà nhắc cho Lộc biết rằng bà đã ngỏ lời với bà tuân đến hàng tám xin làm đê ngô-bà-hòn. Lộc làm ra mặt tươi cười xin phép mẹ hãy cho thi đậu vào

ngạch túy đã rồi hãy cưới vợ, cũng không muộn, chỉ đến sang năm là cùng.

Từ đó Lộc sợ mẹ đến chỗ nhà riêng thăm mình, nên ngày nào cũng ít ra là một lần thân lại nhà mẹ vẫn an ân cần lắm.

Nhưng mà xưa nay bọn đàn ông ta khé lồng mà giấu nỗi, khé lồng mà lừa giói; nỗi phái phụ-nữ, nhất là người ta định lừa giói lại là mẹ ta. Mắt người mẹ nhìn thấu ý nghĩ của con còn tinh gấp mấy mắt người vợ, người nhân tình đoán được tư tưởng của người chồng hay người yêu. Bà án xét từ ngôn ngữ, từ cách cử chỉ cho chí tinh nết vui cười, cặp mắt nghỉ ngại viễn vông của con thì bà biết ngay rằng con đương dám đuổi trong bể ái.

Bà liền cho người đi rình mò để biết chỗ ở của Lộc. Nhưng nếu bà khôn thi Lộc cũng ngoan. Nhưng người nhà bà án đều là tay trong cửa Lộc cả. Chàng cho chúng tiền luôn nên chúng dẫu có tìm được nhà chàng ở cũng về nói là không thấy, hoặc nói giói là chỉ thấy chàng ở có một mình.

hy sinh sự kia.

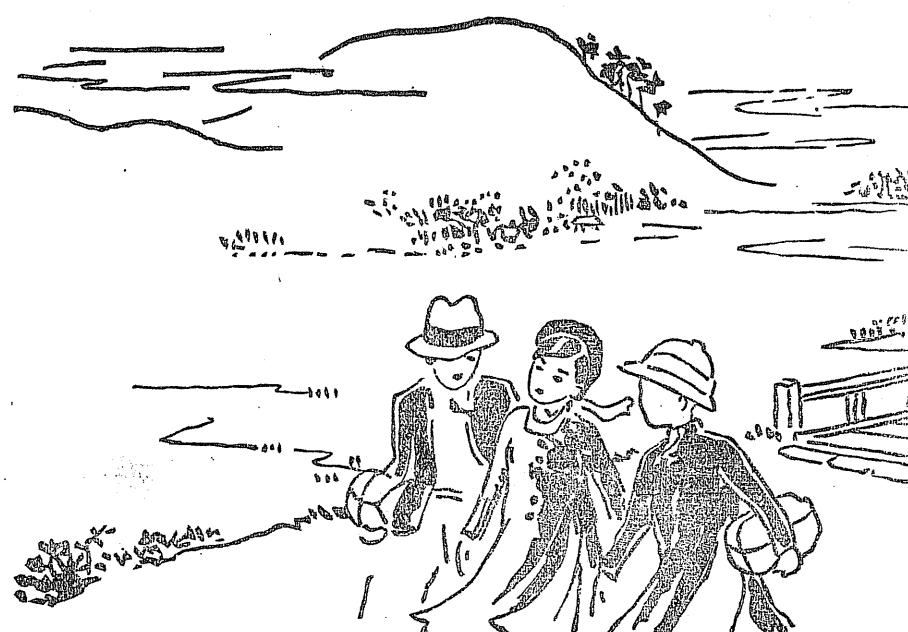
Áy Mai cũng vào hàng ấy. Huống chi những người mà nàng muốn vì họ hy sinh lại là hai người thản nhát trên đời, nàng hy sinh đến nỗi đâu biết mình đương ở vào trong hoàn cảnh khó khăn mà vẫn tươi cười vui vẻ như thường. Em có nhắc tới câu truyện ám muội của Lộc thì nàng chỉ van lơn :

— Chị lạy em, em để cho chị được sung sướng ngày nào hay ngày ấy. Em nhắc tới những truyện ấy cũng là vô ích. Anh Lộc, yên quý chị em mình thế, em chưa cho là đủ à?

VI Thủ thực

Vào dịp nghỉ lễ Phục-sinh, Lộc muốn rủ Mai và Huy đi chơi xa vài hôm. Mỗi người bàn một ý, về sau ba người đều bằng lòng đi chơi vãn cảnh chùa Bách-môn một hôm thôi, nghĩa là sáng đi chiều về.

Sáng hôm chủ nhật ba người ra ga thực sớm, rong lòng vui vẻ, mang theo đủ các lương thực bữa sáng bữa chiều, nào bánh nào gà, nào vịt quay lại đêm

Về phần Mai, thì Mai tuy được hưởng hạnh-phúc êm đềm của tấm ái-tình dâm thắm, song cũng đoán trước rằng không khỏi xảy ra sự trắc trở sau này.

Nhiều lần nàng đã team ngó loli với Lộc rằng nàng bết hết những sự bí mật của Lộc, và xin phép Lộc về lạy mẹ để tạ tội. Nhưng Mai lại sợ làm phật lòng người yêu, hoặc làm cho người yêu phải buồn rầu: Lộc đương sung sướng đương mê mẩn trong giấc mộng êm-đềm, nàng không dám đánh thức vội.

Trong nhau loại có một hạng người đa cảm đến nỗi thà chịu khổ còn hơn là đứng ngãm cài khò của người khác. Vì thế họ hay nghĩ đến hy sinh sự nỗ,

thêm một chai rượu vang và ba cái cốc sét nhẹ.

Ngồi trên xe hỏa Mai nghĩ tới lần gặp gỡ buổi đầu đưa mắt nhìn Lộc mỉm cười, Lộc không hiểu, nhưng thấy người yêu cười cũng cười. Mai vừa hết trố, bèn ấy trang hoàng quần áo màu trắng lại càng có vẻ đẹp lộng lẫy. Mai hết sức chiều Lộc: chàng hơi ngỏ ý thích lối y phục nào là nàng ăn vận như thế ngay: Đến nỗi nàng là cô gái quê ra tinh mới được hơn một năm mà đã cao răng trắng, dẽ tóc lèch và vội quần trắng, phục sức thực hệt y một cô thiếu nữ thanh thời.

Tới ga L., ba người xuống xe hỏa. Mai hỏi Lộc :

— Đường vào tới chùa... chùa gì nhỉ?

— Chùa Bách-môn.

— Đường gần hay xa thế minh?

— Độ hơn bốn cây lô-mét.

Thế thì đi bộ thôi. Đã lâu lắm em chưa được đi bộ nhớ quá.

Huy mang gói gà, vị quay, còn Lộc một tay sách chai rượu, một tay cầm một gói vừa cốc vừa bành. Mai cười bảo Lộc:

— Không cho em mang một thứ gì à?

— Thôi em là đảm bà được miễn dịch.

Câu nói đùa khiến ba người cùng cười ồ.

Trời mát, khêng khí trong trẻo, các cây mới nảy trồi lá xanh non, những ruộng lúa con gai giài hai phía bên đường xa tăm tắp tới tận những chân đồi, cùng những lũy tre, cảnh diền dã ấy bỗng gợi trong trí Mai cái thời còn bé. Nàng nhìn em mỉm cười vì nàng nhớ tới những khi cùng em thung thẳng chạy nghịch ở ngoài đồng.

Nhưng Huy không cười, nét mặt ủ ỉ như đang nghĩ đến những việc gì buồn rầu. Mai đoán chừng em lại tưởng tới câu truyện mọi ngày, câu truyện man trá của Lộc, liền đi gần lại chỗ em ghé vào tai sê nói :

— Chị lạy em, em tha cho chị, em đừng làm cho anh ấy mất vui vì em.

Lộc nghe hai chị em thi thầm, cười ha ha hỏi rằng :

— Truyền chi mà bí mật vậy?

Mai cũng cười trả lời chống chế :

— Em bảo Huy nhìa những hoa vàng trong ruộng cài dangle ra như đòn buồm buồm bay lượn, lướt theo chiều gió.

— Trời ơi! Em vừa là một nhà thi-sĩ, lại vừa là một nhà họa-sĩ.

— Hắn chứ tại.

Nhưng khi tới phố huyên Tiên-du thì sắc mặt Mai trông cao vẻ mệt lâm, khêng tươi cười hồn hở nữa. Nàng nói hãy dừng lại nghỉ chân, rồi ngồi xuống ghế hàng nước chờ h้อง hộc, Huy thấy vậy bảo chị :

— Mọi khi chị đi khỏe lắm kia mà! Mai cười khanh khách trả lời :

— Phải đấy, nhưng nay vì...

Nàng ngừng bật, bén lén, cúi đầu hai má đỏ hây. Lộc vội hỏi :

— Vì sao thế em?

Mai nũng nịu què vào tai Lộc thì thầm mây cầu, khiến chàng nhón nhác sợ gãi. (Còn nữa)

KHÁI-HUNG

THƯƠNG CÓ ANH CHỦ CỘ
MỸ THUẬT
NÊN LẠI
HƯƠNG — KÝ

Tết năm nay các ngài dùng giày gì?

Giày Kim-Thời

Marque, dessin et modèle déposés

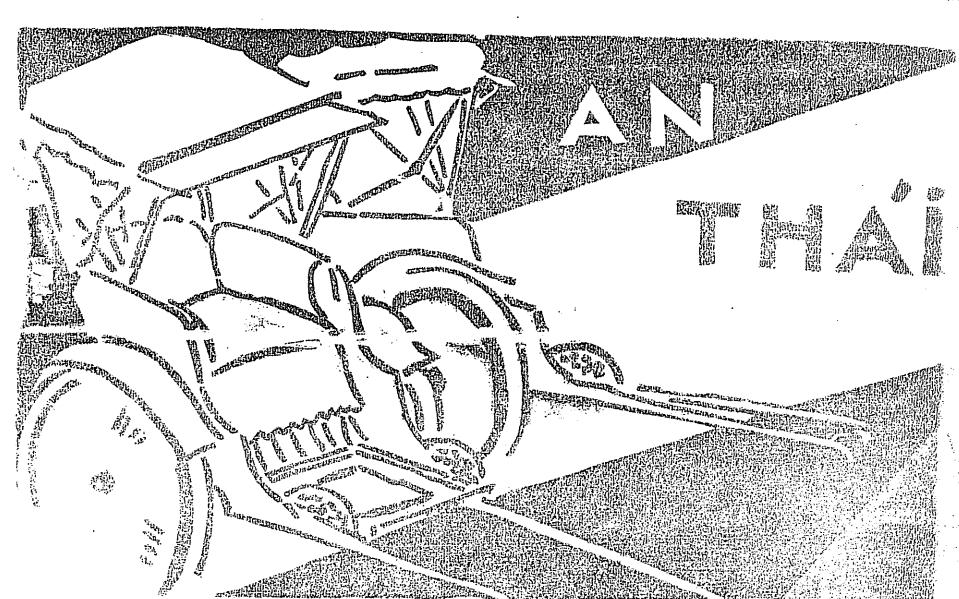
Kiểu rất đẹp, mũ láng Hoa-kỳ rất tốt, đế cao-xu đèn đúc ở bên Pháp, đì bền gấp bốn lần đế da hay đế crêpe, không chượt và toet ra như đế crêpe trông đẹp và nhẹ như đế da, đì mura không ngấm nước. Giá rất bạ.

Bán buôn và bán lẻ:

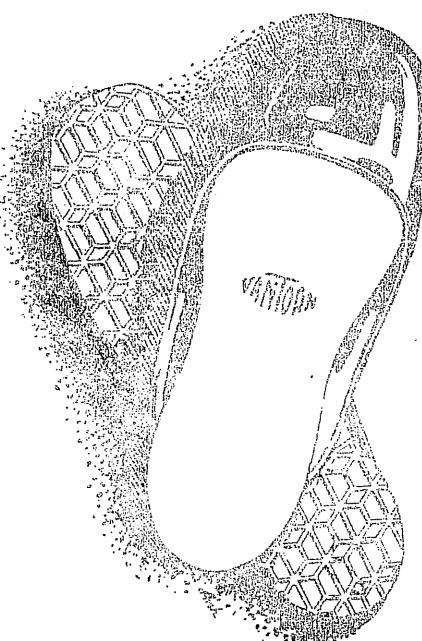
VAN - TOAN

95, Phố Hàng Đào. 95

HANOI

Hiệu số 23 phố Cầu Gỗ Hà Nội, vì sự hợp tác nên đã dọn cả cửa hàng sang xưởng số 2 phố Ngõ Trọng Tự là ở giữa phố Cầu Gỗ đi vào ngõ Gia Ngõ

Hồi ! người gầy còm, da mặt xanh vàng, nào nhà Thể-thao thân
tráng, lực kiện gân cốt mềm mại bời uồng

HUYET TRUNG BƯU

Uống độ một chai đã thấy khỏe mạnh, da mặt hồng hào

Chai lớn giá là 2p00 Chai con giá là 1p20

CỦA NHÀ THUỐC

ĐẠI QUANG

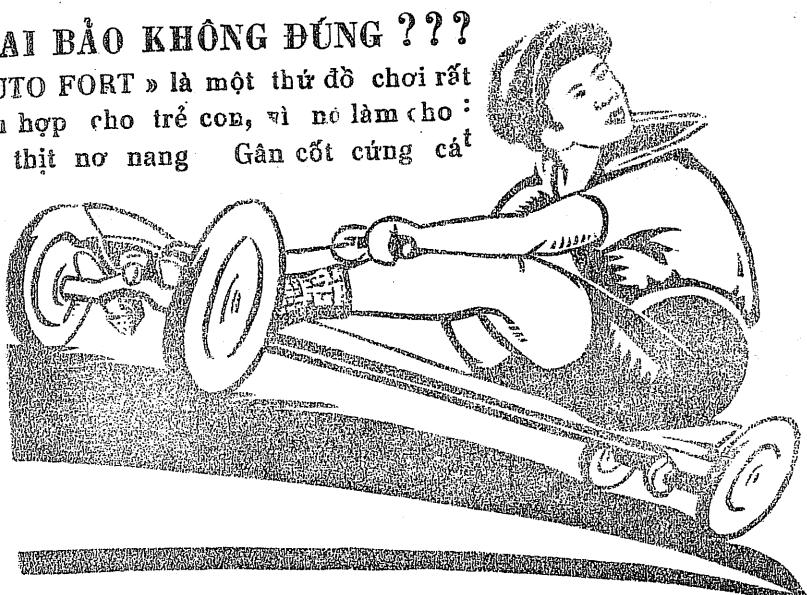
Giáy nói 805

47 Phố Hàng Đường — Hanoi

AI BẢO KHÔNG ĐÚNG ???

« AUTO FORT » là một thứ đồ chơi rất thích hợp cho trẻ con, vì nó làm cho : Bắp thịt nở nang Gân cốt cứng cá

Tinh thần sảng khải Tiêu hóa de dàng
Chơi « AUTO FORT » không có gì là nguy hiểm người sẽ được khỏe mạnh, nhanh nhẹn, lại thêm nên can đảm.
Ai cho những điều kẽ trên là không đúng, xin mời lại thi nghiệm tại :

Hiệu Phúc Long

43 — phố Hàng đậu Hanoi — Tél. số 251 bán buôn và bán lẻ

Xem xong đã

Vịt — Người là gì ?

Người ta là Phạm-tá, biệt hiệu là phó rượu Bờ hồ tốt nghiệp trường hóa học chuyên môn lành nghề ruộng và làm áo đi mưa không ướt.

Vịt — Người vẽ ta để làm gì ?

Người — Vì bạn Phong-hà ua xem tranh, ta vẽ vịt để làm quảng cáo

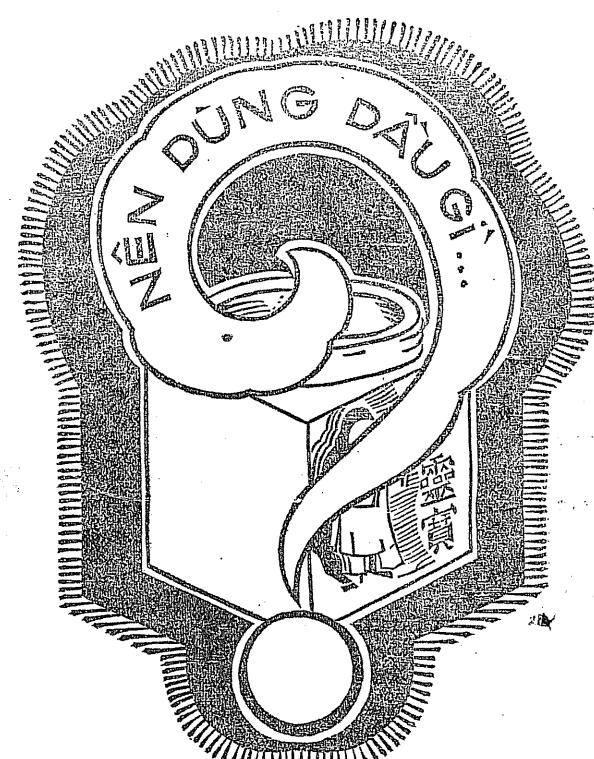
Rất thắn hiệu
rất rẻ tiền

Một thứ dầu đặc

Trị đủ các bệnh ngoại-cảm
và một vài bệnh-thương.
Hiện phát-bánh sáu barang.
Hộp = 6p05 — 0p70 — 0p10
Lọ = 0p25 — 0p40 — 0p80
— Mua một hộp 0p07, 0p10
có vé thưởng từ 1p00 đến
5p00.

— Mua một lọ 0p25, 0p40,
0p80 có vé số, giải thưởng
từ 10p00 đến 100p00

Mua buôn, mua lẻ, hoặc
xin làm đại-lý tại;

Vân-Hòa
27, Rue Gia Long, Hué

Trước cửa hiệu nhỏ 107 Hàng Đào nay cửa hiệu to 21 Phố Hàng Quạt
đó là cái chứng chỉ chắc-chắn về sự phát-dạt và tiến-bộ của bản hiệu. Được
như thế là nhờ ở lòng yêu của các quý-khách đã chiếu cố đến Tân Thịnh
trong bấy lâu nay. Vậy muốn khỏi phu lòng quý-khách về mùa hè năm
nay bản hiệu mua rất nhiều các thứ vải đủ các hạng để may hầu các quý-
khách bằng một giá rất phải chăng.

Xin mời lại may thi ô-long thành-thực của bản hiệu,
Tân-Thịnh chủ nhân Cân-bạch

THƠ' MỚI

Tiếng chuông chùa

Strong lam deo cái buồn mènh mông
trên đồng vắng.
Nắng chiều xuân rung rinh trong cảnh
trời yên lặng.
Bỗng thong thả roi một tiếng chuông
chùa.
Ở chân trời, hay trong cõi hư vô;
Lòng ta bát ngát, nhẹ nhàng như mọc
cánh,
Bay rập rờn trong nơi không-gian
thanh tịnh.
Ly Tao nương tử ơi ! Hồi nàng Thơ !
Ta muốn cùng ai muôn năm say sưa,
Ta muốn biến ra làm mây, làm gió,
Làm một bầu khinh-thanh trong vũ
trụ,
Làm ánh sáng anh linh của núi sông,

Làm cái đẹp thiêng nhiên : giắc mộng
vô cùng
Cho tri-tưởng thi-nhân, cho tâm hồn
nghệ-sĩ
Cho những tấm lòng nhạc nhẫn muôn
nghỉ.
Ôi cao siêu ! ôi khoái lạc ! giây phút
thần tiên !
Như đứng ngoài trần gian, ta hát thơ
« giò Quê ».
Quê đã sống bao nhiêu năm đau khổ,
Ta quên những cảnh bùn than, lam lũ,
Chỉ thấy trên cao xanh con mắt Từ-Bi,
Theo dõi ta, theo dõi bước lưu ly,
Và yên ủi cho ta còn nhiều hy vọng,
Bởi mấy tiếng chuông uyên, lan rộng
Vâng đưa ra bốn phía bao la...
Mặt lệ trong huyền-ảo cảnh sương mờ.

THỂ-LƯ.

Thật là phục-nữ cấp tiên !

— Chị sắp hết trổ, có định « bướm » đi « bướm » nữa không ?
— Tôi đã nói ; chỉ có tiền chứ không có « lùi » bao giờ !

GIÁ BẶC BIỆT

KHÔNG ĐẦU BĂNG MŨ TRẮNG KIỀU QUÀ DƯA

Cam đoan hai lần liège, bảo hành một năm, có cả hạng mũ demi liège để bán
Giá 1p60, Buôn đi các tỉnh giá 13p một lá

Chapellerie PHẠM MÃ NH KHÁ

80 Rue du Coton Hanoi

Shu mǔ

Chị em và kinh tế

(Giả nhời ông Thu Linh)

Cùng chị Yên Đông,

Fm không dám cướp nhời chị, nhưng
vì thấy ý kiến ông Thu-Linh về vấn đề này
quá ngang trái, vậy xin phép chị góp một
vài câu.

Nhất-Văn

Ông Thu-Linh,

Cô Yên Đông bàn : « chị em nào có chồng
con rồi, nên săn sóc riêng trong gia-dinh
« là rất phải. Trừ ra một vài người, tình
cảm bắt buộc, cách sinh nhai của người
chồng không đủ chi dùng trong nhà,
nhưng điều đó rất hiếm, vì nếu người đàn
ông chưa đủ tư cách, thế lực để lập gia
đinh thì mấy người muôn thành gia thất.

Bài ông phản đối bài của cô Yên-Dông
tung đoạn và ông quá đẽ ý đến mấy điều
nhỏ nhẹa thành ông quên một vấn đề
rất quan trọng. Ông muốn lập xã-hội mà
việc gia-dinh ông sao nhăng thì cũng như
ông xây một bức tường không có chân
móng, xã-hội của ông sẽ đổ tan tành. Gia
đinh có chắc chắn, xã hội mới vững bền.
Muốn chắc chắn, việc gia-dinh, trong ngoài
đều phải ổn thỏa. Việc ngoài, người đàn
ông khỏe mạnh hơn phải gánh vác, việc
trong người đàn bà yếu đuối, phải trông
nom.

Ông nói : « trong nom việc trong nhà,
nếu ăn may và là thiên chức người đàn bà
thì không đúng và không cầu cứ vào đâu ».
Vậy ông nhầm to. Ông nói không nghĩ.
Người đàn bà tính chất nồng nỗi hờn đàn
ông, những việc lật vật khôn khéo hơn đàn
ông nhiều. Điều đó ai không phải công
nhận ? Ông lại quá thiên về vật chất, ông
quên hẳn tình thân, lòng ông không những
khó khan mà ý tưởng của ông không có
gi là ván minh cả. Cách nuôi con của ông
tôi sẽ công kích đoạn dưới đây chung cơ
điều đó. Người đàn ông, cả ngày khó nhọc,
tối về, cầu có người săn sóc, cần có cơm
ngon canh ngọt, cần tuýp cái chỗ mình
nghỉ ngơi không những ngăn nắp thứ tự
ma lại có vẻ mỹ quan. Việc ấy chỉ có
người đàn bà, giàu tình cảm hơn đàn ông
mấy đường nối. Nếu cả hai vợ chồng cùng
đi làm thì việc ấy phó thác cho ai ? Có
tiền thì tôi từ nó có thể nấu ăn, coi nhà
cho ông được, nhưng khi ông chủ bà chủ
cùng nán chí sờn lòng, nó không thể lên
an-ủi ông bà được. Những lúc ấy ông bà
khó tính nết, nó biết thế nào nó chiều.

Bàn về chợ búa, ông nói « người đàn
bà cũng không nỗi cái tính ăn bớt
ăn sót của tôi từ, vì thế trong gia-dinh
người đàn bà có cũng như không, cho nên
người đàn bà nên ra gánh vác việc xã-hội ».

Một vấn đề lớn mà ông vin vào một cớ
nhỏ nhen quá đỗi. Việc gia-dinh không
phải chỉ có việc chợ búa và coi tôi từ
không ăn bớt. Vả lại cũng có nhiều đứa

tôi tớ tuy phận hèn nhưng thật thà hơn
bà chủ. Mà bà chủ có đồng bóng hay cờ
bạc, gia-dinh giao cả cho tôi từ, theo ý
ông nói, những điều đó là thuộc về vấn
đề cá nhân. Bầu về việc chung ông không
nên vơ dưa cả nắm, hay bình phẩm phẩn
đồng bằng một tinh nết một vài người.
Những nhà có đàn bà trông nom cũng
phải nuôi đầy từ đê đỡ những công việc
khó nhọc, bần thiểu, là lẽ cố nhiên. Ông
tưởng cứ có đầy từ là bà chủ chỉ việc
ngồi chơi, vì ông không bao giờ đê ý đến
công việc người ta làm nên ông mới nói
quảng siêng như vậy.

Về vấn đề dù i con, thi i tưởng ông quâ
u già-mau. Ông nói : « khi con ốm, người
mẹ nên đi làm lấy tiền về thuốc thang còn
hơn ngồi chờ con rèn rí ». Ông phải biết
đứa trẻ dù không yếu đuối cũng phải cần
có mẹ săn sóc. Còn ai chăm chút cho con
hơn người mẹ. Khi nó yếu đuối cũng chỉ có
người mẹ châm nom giỏi bằng mấy thay
thuốc và khán hở, và những sự châm nom
ấy, có lẽ công hiệu ngang mấy thuốc taeng
Lúc ấy lo chạy thuốc thang là việc nguy
đàn ông. Nếu người đàn ông chỉ lo đủ sinh
nhai thì phải bớt ăn, bớt tiêu để cứu đứa
trẻ ốm.

Ông lại nói : « lúc người đàn bà vắng
mặt, (v Nghĩa là bận đi làm) thi con cái đê
có vú bỗ trông nom, hay vú minh hơn
nữa thì sẽ có nhà dục-anh ». Ôi, thế mà
ông cũng dám bàn luận trên mặt báo ! Vú
bỗ nó chỉ ốm bể, cho ăn cho uống, hay
rửa ráy cho con ốm được thôi, chứ nó
dậy dỗ thế nào được ? Giáo dục của con
ông, ông cũng phó thác cho vú già, con
sen ư ? Nếu ai cũng làm như ông thi xã
hội Việt-Nam sẽ ra thế nào ? Ông lại vi
mấy các nước văn minh Âu Mỹ nhưng
ông không biết cách sinh hoạt của họ
khác minh nhiều, và các bà mẹ tốt, nếu
bắt đắc trí phài gửi con ăn học trong
trường cũng lấy làm dấu lòng sót ruột vă
ân hận lắm. Vả lại các nước văn minh
ấy, không nước nào không có trường
chuyên dậy tè già nội trợ, nếu có nhiều
gia-dinh phài gửi con vào nhà dục anh là
vì tình thế quản bách lắm mới phài thế

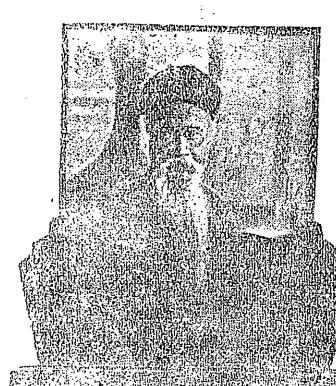
Tôi xin ông lần sau mỗi lần ông viết
báo, ông hãy cân nhắc chấn đà,
đừng truyền bá những ý tưởng ngày nay
như vậy. Cũng may mà trình độ học thức
phụ-nữ ngày càng cao, nền luân lý lại
rất chắc chắn, chứ phài như mấy năm
trước, phong trào phụ-nữ đang sôi nổi
thì ông dìu dắt chúng tôi đi tận đâu ?

Cô N HẤT VĂN
L T S — Thưa cô Nhất Văn, Thu Linh
là biệt hiệu của một tiểu thư ở Hà Thành
xin cô chớ làm là đàn ông.

ANH MỸ - THUẬT

Hiệu Khánh Ký công ty

3, Rue Borgnis Desbordes (Phố Tràng Thi sẽ sở cầm Hàng Trống)

Đã nỗi danh ở Pháp và khắp cả cõi
Đông-dixong

iá Quảng Cáo

Ảnh 13 x 18 cả khuôn và sous verre
(Theo kiểu bên) 2p 00 1 cái

Ảnh 18 x 24 cả khuôn và sous verre

Theo kiểu bên 3p.00 1 cái

Chuyên-môn làm ảnh Phóng Đại
30 x 40 cả khuôn giá từ 5p.50 đến 9p.00
50 x 60 — id — 8p.00 — 15p.00
60 x 100 — id — 15p.00 — 30p.00

Đại-lý : FILMS AFFA
có ống kính rất sáng

Giới dân hay nám, ảnh lại càng dinh dango đẹp như ảnh bên Âu Mỹ vậy.

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

Một tin buồn

Cụ Phan Văn Trường là thố chiến hâm 22. Avril tại phố Gambetta số nhà 25. Năm nay cụ 58 tuổi.

Theo như lời dặn cuối cùng của cụ, đám tang sẽ bắt đầu vào ngày 23 cử hành một cách rất đơn giản, và tuy trong gia khôn ghi rõ tên của cụ, nhưng ghi giấy cáo phó mà người đã đưa đến cũng đã ghi là Ông Phan Văn Táng tại lèng Sét thuộc huyện Thanh Trì.

Ông Phan Văn Táng là một người có lòng trung thành với đất nước và chia buồn cùng tang gia.

Sự quan trọng

Đại thần

Triều đình Huế về hưu

Có tin đúc Báo Đại nay sẽ cho 5 quan đại thần về hưu, là những ông: Ng. Bửu-Bài, Võ-Liêm, Phạm-Liệu, Tôn-thất-Đen và Vũ-Quang-Út-Đại. Hiện nay Triều đình đang lo kiếm người thay.

Về chức thủ tướng, ông Thái-văn-Toản muốn hy vọng hơn hết, cũng có người nói đến ông Hoàng-Trọng Phu. Còn các bộ khác, có lẽ Hoàng-Thượng sẽ với các ông này: Trần-văn-Thông, Tôn-thất-Quảng, Ngô-dinh-Khôi, Ng-khoa-Kỳ... heo Sài-Thành

Một việc của quan

Đốc-lý Eckert thi hành

Muốn rút sự chi tiêu cho quỹ thành phố, quan Đốc-lý Eckert vừa ra lệnh bãi bỏ bếp cảnh sát phụ: Cửa Đông, Bắc-Ninh và Quan-Thanh,

Cuộc sô-sô của hội Tế-Sinh

Cuộc sô-sô của hội Tế-Sinh sẽ bắt định mở vào ngày 4 Juin 1933.

Tin Trung hoa.

Tổng tư Văn dự hội nghị kinh tế bên Mỹ.

Thượng hải — 17/4 Chính phủ Nam kinh cử Tổng-tử-Văn làm Đại-biên Trung-hoa tại hội-nghị kinh-tế thế giới bên Mỹ: Tổng Cố-đại-p tàu sang Hoa-kinh-dawn.

Mân-châu và Nga lại sinh truyện.

Bắc-binh 17/4 — Về việc rắc rối về con đường xe lửa Trung-đông, Nga bảo thủ, bắt lồng cả 16 tca trở luong thực cho quân Nhật ra ngoài Mân-châu lý. Còn Mân-châu thì phong tỏa hết các đường sắt từ Mân-châu lý đến Trung-phần, thời h thứ xe lửa chạy về mặt đông phải dừng lại hết. Sau người Nhật phải dừng lên diều đình mới được tạm yên.

Cô-dông về môn võ.

Thượng hải 17/4 — Bọn Trương chí Giang tất cả hơn 20 người vừa dẹp tàu sang Nam Duong quần đảo. Trương đi khắp cả Phúc-kien, Quảng-dông, Quảng-tây và các tị-uong pì-u ở Nam duong quần đảo để cô-dông về môn võ và huấn luyện cho người duoc và Hoa kiều, phòng đủ sức lực tài ngãy ra đối với quân Nhật.

Tại mặt trận Lĩnh-khẩu

Loan-châu 18/4 — Mấy hôm nay quân Nhật lại đánh Lĩnh-khẩu rất dữ, cứ tối đến phái máy bay ném bom xuống các chỗ quân Tàu đóng.

Quân Tàu lấy lại được Thạch-môn-trại

Bắc-binh 18/4 — Theo tin ngoài mặt trận đưa về, quân Tàu đã lấy lại được Thạch-môn-trại.

Nhật định lập một chính phủ mặt Hoa-Bắc

Bắc-binh 18/4 — Tại Hải dương trấn, mấy hôm nay lại có chiến-tranh, quân Tàu đại thắng, có bắt được mấy viên quan Nhật. Cứ lời họ cung xung thì người Nhật đang mưu lập một chính phủ ở Hoa-bắc, lấy Hoàng-hà làm giới hạn, định trước cuối tháng này sẽ chiếm Thiên-tân và Bắc-binh, hiện nay Nhật đã đặt nhiều cơ-quan ở Thiên-tân náo bộ Tư-lệnh, bộ Tham-mưu

Quân Nhật đã chiếm được Tân-hoàng-dảo

Bắc-binh 18/4 — Có tin quân Nhật đã đánh lùi được quân Tàu và đã chiếm được một khu vực phía nam Vạn-lý-trường thành. Vừa rồi lại chiếm được cả Tân-hoàng-dảo là một hải-khẩu rất trọng yếu.

Nhật định giải tán quân Mân-châu

Bắc-binh 19/4 — Quân Mân-châu gần đây đánh nhau với quân Tàu, trận nào cũng thua, lại cố ý kết liên với quân địch, nên mấy hôm nay người Nhật đề ý giám sát rất nghiêm ngặt. Bộ lục-quân đã ra lệnh cho đại-tướng Vũ-Đằng-xết nếu cần thì cứ việc giải tán ngay quân Mân-châu cũng được.

Mã-kiếm-sơn về nước

Varsovie 20/4 — 50 sĩ quan Trung-hoa bị giam ở Varsovie vì qua biên-giới sau khi đánh nhau với Nhật rồi trốn tránh sang địa hạt nước Nga, nay mai sẽ do đường Paris và Marseille về nước. Trong số đó có Mã-kiếm-Sơn.

Các ngân hàng Anh sắp phải rời khỏi Mân-châu

Luân-dôn 20/4 — Chính-phủ Anh vừa ra lệnh cho các ngân-hàng và các cơ quan thương-mại của Anh ở Mân-châu bị rời bắn ra khỏi cảnh-giới Mân-châu. Các nước rất chú ý cái thái độ ngoại-giao của chính-phủ Anh như thế.

TIN ANH

8 Kỹ-sư Anh bị kết-tán ở Nga về tội do-thám

Londre 12/4 — Vừa rồi 8 Kỹ-sư Anh bị bắt ở Nga về tội do-thám ở quê-huống của Lénine. Họ bị cáo về những tội: chục phá hoại các nhà máy điện-chính để giảm số xuất-sản những đại-bác và thép-hạng-nhất, định một phương-pháp làm hỏng những bánh xe chạy bằng hơi-nước trong khi có chiến-tranh, và do-thám về phương-diện kinh-tế, kỹ-nghệ và chính-trị từ năm 1930.

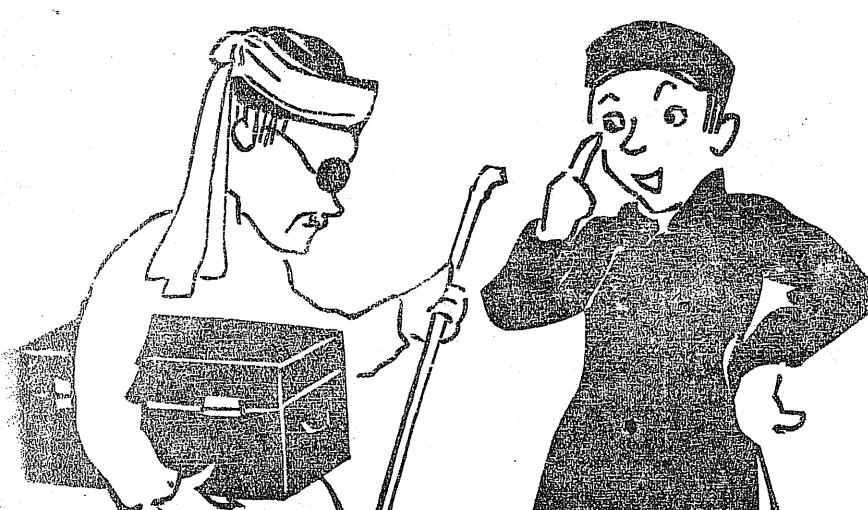
TIN PHÁP

Ông Herriot sang Mỹ

Ông Herriot được chính-phủ Pháp-đưa sang Mỹ du-kỳ hội-nghị Kinh-tế thế-giới. Ông đã dập-tàu Ille de France nhô neo hôm 12 Avril.

OU VERTURE 1er AVRIL ĐÓ - HỮU - HIỀU TAILLEUR DISPLCMÉ DE L'ÉCOLE DARROUX DE PARIS N°41 Rue du Chanvre

Coupe et façon impeccable et soignée, adaptée à toutes anatomies. Aucune augmentation sur les prix courants

- Thầy đội khăn đẹp ai thế?
- Ấy khăn cũ tôi mới « yết » hồi trong năm.
- Thầy thuê xe hay đón ở đâu?
- Tôi thuê ở trên phố Hàng-đang.
- Sao thầy không thuê xe hay đón của sở Louis-Chér?
- Ấy tại người ta đón rằng xe và đón sô ấy xấu, chủ lại lười công việc giao phó cả cho người lái,
- Ai bảo thế? Họa-chàng chỉ có thấy.. Chú Ông L. Chér là nhà cho thuê xe và đón, đầu tiên đã được nhiều người tin vì xe tốt, đón rồng-mới và đẹp, nhất là mọi việc đều 10 tay ông quản đốc cả

Xin chú ý đến Ga Mới đầu cầu Paul Doumer Hanoi

Ở ngõ hàng Khoai Rue Duranton cạnh Gare Mới Đầu Cầu Hanoi số 54 và 56, telephone số 268, có một xiêng-nhận khoán làm các nhà, cửa, đồ đắt và bán các thức-gỗ: cây phiến và xẻ, có xiêng-máy cưa làm các thức-cửa, lít-eaux, lattis, các cái cửa lá-chop và cọc. giá hụt nhất ngoài Bắc, công việc làm rất nhanh chóng được vừa ý các quý-khách.

Các quý-khách cần sự giùm việc mộc thì đặt ngay cho bản-hiệu vừa khỏi mất thì giờ mà lại có phần lợi.

Ở ngoài gare Hanoi lúc nào cũng có gỗ-về-bán.

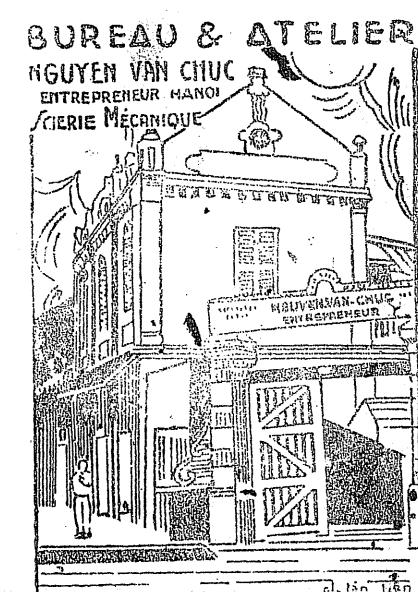
bản-hiệu xin khai một vài thứ và bán chiêu-khách trong ít lâu như lim một thước-giải

Rui lợp ngói 0m.027x0.027 Giá 0p056

Lattis 0m.027x0.010 Giá 0p30.

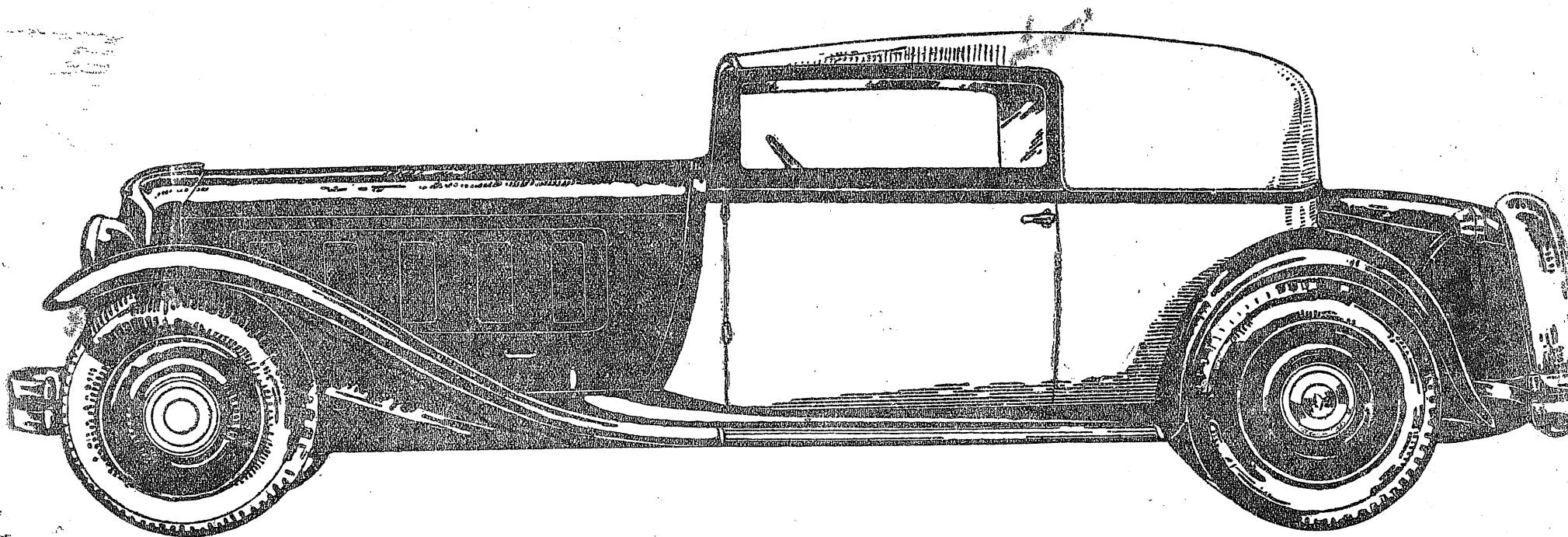
Bản-hiệu xin mách dùm các quý-khách cần sự giùm việc làm nhà, và hiện đang cần các thợ-mộc và thợ-nề để đến-mùng 10 tháng riêng Annam thì bản-hiệu mở cửa hàng

Kính cáo: Nguyễn-văn-Chér Entrepreneur à Hanoi

**CHỊNH THỨC XE CỦA PHÁP
MÀ CÁC NGÀI HOAN NGHÊNH HƠN CÁ**

Xe Nerva Sport

hiệu RENAULT

8 máy một hàng

S T A I
— — —

HANOI-HAI PHONG

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN